

Zrůdálости

- CHTĚL SE ZABÍT, VYPIL LENOR. MUŽ PRÝ PŘI ZVRACENÍ PŘÍJEMNĚ VONĚL JAKO ROZKVETLÁ LOUKA. Policisté se záchrannou službou psychicky narušeného muže eskortovali do nemocnice. (Extra.cz)
- ŽENICH KRÁTCE PŘED SVATBOU ZEMŘEL, NEVĚSTA SI HO STEJNĚ VZALA. Láska čtyřicetileté Filipínky a jejího snoubence byla natolik silná, že se nevěsta nechala oddat i přesto, že muž zhruba měsíc před svatbou zemřel. (Novinky.cz)
- SRAŽENÉHO SENIORA PŘEJELO NA MAŘSKÉ DÁLNICI 40 AUT. Přivolání policisté a záchranáři našli jeho ostatky na oblasti velké asi půl kilometru. (Novinky.cz)
- INDICKÝ CHLAPEC UDĚLAL PRAVOPISNOU CHYBU. UČITEL HO ZA TO UMLÁTIL K SMRTI. Kantor studenta udeřil tyčí a kopal, dokud neupadl do bezvědomí. Nyní je na útěku. (Novinky.cz)
- ELITNÍMU LYŽAŘI ZMRZL PENIS. „Normálně mi zmrzl. Fakt. Musel jsem tam ležet deset minut, než jsem si ho zahřál,“ konstatoval švédský sportovec, Calle Halfvarsson. (Sport.cz)
- ŽENA KOJILA KOČKU NA PALUBĚ LETADLA PŘÍMO PŘED ZRAKY PASAŽÉRŮ. K bizarnímu incidentu, který značně znechutil řadu cestujících, došlo na nedávném letu do Atlanty. (Novinky.cz)
- MÍSTO OČNÍCH KAPEK DAL BRIT SVÉMU SYNOVI DO OČÍ SEKUNDOVÉ LEPIDLO. V důsledku této nešťastné události chlapci hrozilo, že přijde o zrak. (examinerlive.co.uk)
- MUŽ BĚHEM NAROZENIN ZAPÁLIL PŘÍTELKYNI. Zraněnou ženu zdravotníci přepravili na specializovanou kliniku. Násilníkovi hrozí deset až osmnáct let vězení. (Novinky.cz, Právo)
- MUŽ NA NYMBURSKU SI CHTĚL NA SOBĚ VYZKOUŠET NEPRŮSTŘELNOU VESTU. NEFUNGOVALA. Muž se postřelil a na pomoc mu musel přiletět vrtulník záchranářů. (ok)

Márchiv

PŘEDTUCHA

*Já šel jsem kolem puklých vrat
a slyšel kohos umírat.*

*Já slyšel povědomý hlas,
jak do noci se za mnou třás.*

*Já odešel a pocity
v mé duši byly zaryty.*

*A vidím ztuhlou mrtvolu
ve svíci žlutém plápolu.*

*A zpívat tiše rituál
a píseň, kterou někdo hrál.*

*Už dávno tomu, dojmy ty
však v duši mojí zaryty,*

*A vím, až budu umírat,
zas půjdu kolem oněch vrat.*

Emanuel Lešehrad, sb. Atlantis (1899)

CO PÍSNÍ MOJÍ PROKVETLO,
*já zpívat měl jen sobě,
a co kdy v řadrech svých jsem měl –
to mít jsem měl jak v hrobě.*

*Ted' větev jsem jen zlomená,
přes kterou vítr věje –
já mohl žít jsem bez štěstí,
ted' žiji bez naděje...*

Arnošt Kučera, sb. Jak ledy plávaly (1900)

ZPOVĚĎ

*Ze všeho zbyl jen luzný sen,
jen hrstka zvadlých květů
a člověk hledí na svět ten
jen s trpkou kletbou v retu!*

*Tak rád bych si byl lepší svět
na chudém světě stvořil,
však osud zmařil štěstí květ
a naděje vše zbořil!*

Adolf Brabec, sb. Zvadlé květy (1896)

Zlořádky

NEPLAKAT NA ŠPATNÉM HROBĚ

Radek Lehkoživ

Až má svíce života zhasne,
tvá tvář se v smutku promění.
Vyhasnou i tvé oči jasné,
že bylo mě tu – a už není...

Truchlit snad budou chvíli
i ti, jež zval jsem přáteli,
co se mnou vždycky tak rádi pili,
sdíleli smutek i veselí...

Upřímně
nad hrobem svým a rád
jen já však
dovedl bych zaplakat!

KRAVKY ŘEZAL

Miloš Doležal

– Nemlať ty krávy –
křičel děda na Prokopa
kterej u lesa sukovicí
tejden co tejden
jak nepřítetnej kravky řezal
kolikrát na něj
musel i běžet
aby Rudolfa Prokopa strh na zem
– Prokope, ty zvíře
dyť bys je zabil –
Až jednou o svatým tejdnu
na poli pod cestou k Mytinám
zmlácená kráva prošlapala
Prokopovi hlavu
Za tři dny ta samá kráva
vezla jeho rakev
na zahrádecký krchov

BALADA

Odillo Stradický ze Strdic

Vy, kteří jste To přežili
v slizkém stínu betonových krytů,
zamyslete se na chvíli
nad tím, kdo věčně vděčně spí tu.
Já neměl ani maturitu
mrav mocných světa málo znám.
Své srdce držím místo štítu.
Já, mrtvý, živé proklínám.

Až slunce kosti vybělí,
až písek lehne do skeletu
(pysky mi včera uhnily,
už neudrží cigaretu)
až vítr jako kastanětu
rozezní čelist, přísahám:
pak uslyšíte tuto větu –
já, mrtvý, živé proklínám!

Vy, kteří jste mě zabili,
já neostanu dlouho sám.
I vy zařvete za chvíli:
já, mrtvý. Já mrtvý. Mrtvý a sám.

JÁMA

TEA

Když v jámě tleje tělo,
to supi mají hody.
Kdo viděl, co se dělo,
ten nemůže pět ódy.
Vždyť zápach smrti čpavý
po okolí se táhne
a život všechn dáví.
Teď boha hledej, jáhne.
Však najdeš ho jen stěží,
vždyť v jámě mrtvý leží.

Petr Čichoň

TO SVĚTLO JE HORŠÍ NEŽ TMA,

svítí zkažená láska má,
jako by propast tvořila most,
svítí nejvyšší zkaženost.

Nepřibližujte se ke mně,
nepřibližujte se k ní,
má láska má všeho dost,
svítí nejvyšší zkaženost.

FYZICKÁ NEVOLNOST ZE ŽIVOTA

Štěpán Mikulenk

Polykám černé sliny...
Pusa se mi křiví hořkostí
a můj žaludek se plní krví,
plní se až k prasknutí,
dokud se neutvoří mála skulinka
měnící se v širokou díru,
z které se valí krvavá kyselina
a třísni čerstvě uklizenou
podlahu z mramoru.
Tekutina se rozlévá po chodbě
a špiní andělsky bílou podlahu
onou páchnoucí hnilobnou tekutinou.
Moje tělo ještě vydává poslední příkazy,
snahu zachytit rukama vyvěrající vnitřnosti
skrze bolest a kluzký povrch orgánů
valících se ven s takovou razancí,
jíž je nemožné zabránit.
Jako divoká řeka, která protrhla starou hráz
s malou prasklinkou měnící se
v obrovskou spáru zkázy.
Jak odporný to výjev člověka (tedy mne)
bezmocně se snažícího změnit svůj osud,
jenž končí v kyselé špině na podlaze
a nutí mě si tuto hrůzu uvědomit,
dokud ze mne nevypřchá život.

OHNĚ PODZIMU

Kamil Princ

Ze snah je každá bezvýsledná,
vstříc propasti se žene lid.
Bůh spravedlnost ohněm zjedná,
„NO FUTURE“ hlásá Vicious Sid.
Pod zemí bude krásný byt,
hrob útulná je světnice.
Teď, když je čas to zabalit,
mě podzim těší nejvíce...

Jak vyhrabat se, Freude, ze dna,
když moje ego řídí id?
Ne, rakev není pouhá bedna,
mně velká čest v ní bude tlít,
tak dobře zatluč hřeb i nýt!
Jed liju do své sklenice.
Teď, když si vezmu kyanid,
mě podzim těší nejvíce...

Zmar hlásá tato báseň bédná!
Vždyť pokoušet se šťastný být
je čekat jaro v pŕlce ledna.
Do dlaně беру ostrý břit,
v svou kůži píšu linoryt,
že svět mě zklamal velice.
Teď, když smím poznat v hrobě klid,
mě podzim těší nejvíce...

Kouř stoupá až do nedohledna,
dvě věže žhnou jak světlice!
Teď v září 2001
mě podzim těší nejvíce...

Petr Čichoň

SNES MĚ, HUDBO, VEDLE SEBE.

Hudbo, snes se do pekel.
Měsíční vem s sebou kel,
jenž je vesněn v loutnu, řeve!,
jenž mě těšíš nad vodami.
Snes se se mnou do pekel!

Z CYKLU DVOJPLAMEN I.

Markéta Garai

Probdělé noci,
kdy jsem pro Tebe hýbala hvězdami,
abych jen jedinkrát ještě mohla cítit
Tvé tělo.
Hledala jsem Tě.
Mrháš potenciálem bolesti, má drahá dušičko.
Roztrhaná v milion kousků,
roztržštěná po celém vesmíru
a utopená v jeho hlubinách,
zapomnělas.

Hledala jsem Tě všude.
Bolest už utopila Tvoje city,
dávno jsi zapomněl na její krásu.
A oči...
Kam zmizely Tvé oči?
Sta tisíce červů je požírá v Bardu?!
Hledala jsem Tě tam.
Hledala jsem Tě i v pekle, jež bylo naše vlastní.
Hledala jsem Tě i tehdy v Delfách, když hořelo nebe
a černé vrány padaly mrtvé z oblak.
Hledala jsem Tě marně.
Pláču pro Tebe celá staletí
Tisíckrát jsem si vzala život,
a nevzpomínám si proč.

Hledala jsem Tě pořád dál a dál.
A konečně jsem
v hromadě mrtvol
našla i tu Tvou.
Táhla jsem ji bosa v bahně,
nesla ji v náručí
vypáleným městem,
abych ještě jedinkrát
v našem domě
s Tebou spočinula na našem loži,
abych naposledy usnula ve Tvém náručí.
A tak čekám v obětí tvého tlejícího těla,
než jed uloží mé smysly opět k věčnému spánku.

VYSVOBOZENÍ

TEA

Mě zmocňuje se hrozný strach,
že venku čeká lačný vrah.
Ta úzkost láme moje záda
a život svůj už nemám ráda.
Tak končí fáze marných snah.

Když v noci hořce vzlykám „ach“,
že osud dal mi krutý šach,
že nebudu už dlouho mladá.
Mě zmocňuje se hrozný strach!

Chci volná být jak větroplach,
když vzhůru k nebi, slunci táh!
Ne, nebrání mu barikáda,
ni štěstí duše nepostrádá!
Když život leží na vahách,
mě zmocňuje se hrozný strach!

ZVON

Miloš Doležal

Volám živé
probouzím spící
rozrážím blesky
zaháním vichry
trnu ve válkách
proklínám oheň
křísím nemocné
biju klekánice
oplakávám mrtvé
mlčím v nocích

...(?)...

Barbora Myslikovjanová

Snad strachem schoulená pod peřinou,
slzy pláčou do drobných dlaní...
Kapky krve stékají s každou vteřinou,
na polštáři spí žiletka obelhání...

SLZY TEA

Já hořké slzy roním,
že ztracený čas nikdy nedohoním.
Mám bednu plnou fotek,
k ní chodím si pro minulosti dotek.
Tak v noci místo spánku
svým pláčem plním dlaně coby slánku.
Čas životy nám krade!
“Proč bereš si vše krásné dolů, Háde?”
My loučíme se dříve,
když Smrtka z dálky ostrou kosou kýve.

NOVODOBÝ INTERMOTEL Barbora Myslikovjanová

Za svitu transparentních světél
klimbají v nočních košilkách
a v rukou svírají
zapálené neonové prskavky:
novoemoční děti – čekají na bratříčka.

Z pokoje za zrcadly teče infuze,
matka z tabletek potráčí emoce,
projevy infekce strachu, paranoia,
v očích jdoucí hloub:
novodobý Intermotel – kult zvrácených.

Z pokoje ze sedmnáctého patra visí
novorozeně za pupeční šňůru,
malý Kverulant bez očí,
pláč a vesmír uzavřen v jeho křiku:
Moje Jizva, jsem Šílený – Duševně chorý!

Za svitu transparentních světél
novoemoční děti hýčkají
páchnoucího bratříčka
a bezdyšně pozorují nebe,
jak se ztrácí do tmy...

Z CYKLU DVOJPLAMEN II. Markéta Garai

Má Duše hned po ránu zvrací krev.

KOLOBĚH Radek Lehkoživ

Fénix, nebo Uroboros?
Ohnivý pták, nebo had?

Jsi příznivcem sežehnutí,
nebo hniješ v zemi rád?

Já myslím, že je to jedno,
vše se točí dokola...

Kolikráte zmrtvýchvstala
jsem už vlastně mrtvola?

MOŽNÍ VOJÁCI II Odillo Stradický ze Strdic

my jsme možní vojáci
třetí světové války
bavíme se po práci
zíráním do kořalky

generace ztracená
hledáním sama sebe
taháme si z pracek drát
na sešívání lebek

my jsme možní vojáci
hledáme smrti kosu
země za nás krvácí
sopkám teče krev z nosu

nechali jsme umřít bod
krájíme nožem vodu
a my sami od těch dob
stojíme v mrtvém bodu

OBRATNÍK RAKA Kamil Princ

Zub času činí zrůdy z krásek,
Smrt popraví nás bez kata.
Já nezkřívím ti ani vlásek!
Po ozárkách jsi plešatá...

Štěpán Mikulěnka

V MYSLI BLOUDÍM TEMNÝMI MÍSTNOSTMI,

život mi běží před očima
jako stíny oken rychle jedoucího vlaku,
v jedné místnosti se však musím zastavit,
je to studená místnost plná ocelových postelí,
spí zde mrtvá těla a snaží se promluvit...
Jednu z nich znám, a už ji skoro nelze poznat,
tak moc je znetvořená...
Nechci odejít,
dokud neuslyším, co mi říkají...
Napínám uši a hrdlo se mi svírá,
šedé tváře se zavřenými víčky
na mě civí svými bulvami přikrytými mrtvou kůží bez barvy.
Cítím to na své kůži...
Cítím, jak se snaží promlouvat k nám,
živým blbcům, motajícím se v tom zkurveném bludišti,
kterému říkáme život...
Úplně vzadu světla už nesvítí,
jen tuším další řady studených ocelových stolů
a sbírám odvalu...
Strach mě obklopuje a vím, že mě tam čeká...
Temnota tu pramení ze samotných kořenů
prorůstajících celým tímhle místem,
kde ztraceně bloudím a nenacházím úniku.
Nezbývá, než jen vkročit do té největší temnoty tohoto místa
a spatřit nejhorší ztělesnění strachu
– sebe sama...

HROBAŘ STRACHOTA

Miloš Doležal

Hrobař Strachota, podobou
na Vincenta van Gogha
si nosil guláš ve sklenici od okurek
a na náměstí často orteloval
– Ty jsi komunista, na tebe do hrobu naházím kamení –
– Ty jsi socialista, to ti nechám kamení pod hlavou –
– Ty jsi lidovec, to zapomenu odvodnit hrob –

CHŘESTĚNÍ

Radek Lehkoživ

Potřebuju vydechnout...
Bože, zastav čas!
Jsem už k smrti uondán
– toužím umřít – zas...

Zaslechnul jsem chřestění
uvnitř vlastní lebky!
Už jen stěží zvládám své
přiměřené depky...

Dostávají další rozměr
– to je oč tu běží.
Nestačím je likvidovat
ze svých strážných věží!

Pak nezbude člověku nic
(nechci do ústavu!!!),
než si prohnat kulí svoji
utrápenou hlavu...

A.C.A.B

Kamil Princ

Fízlové nic nezmohou,
když jdu městem svlečen.
Ty jsi věrnou předlohou
Avignonských slečen.

Spálím Sbíрку zákonů,
soudcům prasknou cysty.
V BDSM salónu
zkouším Arma Christi.

Jsme svých pudů sluhové,
z nebe bomba padá.
Vidět všechno růžové
je jen oční vada...

LUCIFERSKÁ JISKRA

Markéta Garai

Slíbils mi, že mě zabiješ, a pořád žiju.

Vždycky, když jsi pil, v hlubinách tvých černých očích usmíval se na mě Satan.
Pojď tančit kolem ohně. Zapálíme město a budeme se radovat. Rozbijeme svět,
co rozbil nás.

Zničíme všechnu krásu, aby se nám po ní nestýskalo.

Zničíme vše, na čem záleží, aby na ničem nezáleželo.

Nebudeme už nikdy spát.

Nebudeme už nikdy milovat.

Nebudeme už nikdy milovat nikoho jiného.

Nebudeme.

Kde je Satan teď, když tvoje oči nevidím?

Láme mi srdce, že už nepiješ.

Vůbec ti to abstinování nesluší, vůbec ti nesluší pokora, vůbec ti nesluší.

Vrať se zpátky domů, přijď mě zastřelit.

Nebuď zase ty.

Dej průchod temnu.

Chci zase vidět Luciferskou jiskru ve tvých očích.

Koukat se, jak maluješ a číst ti k tomu svůj epitaf.

Slíbils, že mě zabiješ, a pořád žiju!

To je krutější trest za to, že jsem tě opustila.

Ráda bych tě opustila znova.

A pak čekala, až se vrátíš.

Až si zase budeme ubližovat

a diskutovat o umění,

šukat,

rozbíjet věci,

rozbíjet naše životy,

křičet na sebe a křičet na celý svět,

chci být zase šílená.

Chci být zase šílená po tvém boku.

Seru na integritu.

Nespoutaná divoká temná síla podmanila moji lásku.

Jsi portálem mezi břehy.

Hlubokou propastí.

Vrať se zpátky, napijeme se.

Jako bych zrazovala vlastní duši.

Jako bys ty i Satan byl součástí mojí duše.

Už jsi skončil?

Protože já jsem ještě ani nezačala.

INFERNO TEA

Ach, černota mi proudí tepnou
a z očí vytéká jen hnis.
To není špatnou hygienou,
jsem v hrůzném domě žhavá miss!
Kam nedosáhnou vlákna z hlíz
a nekonečný vládne řev,
kde nepřezijí ani hmyz,
toť peklo strašné – děsu chlév!

Když nejsi Máří Magdalenou
a dobro je tvůj kompromis.
Když duši svoji máš jen temnou
a ve všech předmětech byls „dys-“,
tak ubožáku mrzký zmiz
do místa, v kterém tvoji krev
si налеjí do obřích mís.
Toť peklo strašné – děsu chlév!

Tak rutinu mám nepříjemnou
a Luciferu dávám kiss.
Proč spávat pořád chce jen se mnou?!
Už neznám život, jenž byl kdys...
A tělo moje pokryl sliz.
Já, nejhříšnější ze všech děv,
jsem dorazila v Dáblův mys,
toť peklo strašné – děsu chlév.

Tak bídné tvory opomenou,
toť zaběhnutý lidský jev
a život je jen lživou scénou,
toť peklo strašné – děsu chlév...

Petr Čichoň

V ÚSTECH KŘÍDEL VONÍ VZDUCH,

Pane, proč zas žijem?
Neměl ses líbat s morfiem,
neměl ses líbat s morfiem!

OČI

Barbora Myslikovjanová

Na hladině utopených očí voněly stopy mládí
a plakal smutek prázdnoty.

V slzách udušeného světla šeptala noc a krev.
Z blednoucích tváří a ze rtů samoty
jí utíkal hněv.

Byl to můj hlas,
jenž sevřen tmou a tajemstvím zármutku
uhasil světla nadějí a zapálil
svíci u kříže.
Když v strachu u provlhlé zdi jsem psala očím
rzivé vzkazy do půl mříže
o tom, jak slzy mrtvého světla všeptávají
mou smrt.

Štěpán Mikulěnka

JE PŮL PÁTÉ RÁNO,

múza je furt stejně mrtvá...
Mrtvolnost mršiny je všudypřítomná,
drápe se po podlaze a po zdech.
Umělci jsou přeplnění jako vázy,
rozpolcení názory společnosti.
Pukají jim jejich keramické hlavy...
Nesmyslnost existence se násobí
s přibývajícím světlem.
Pracovité ruce popraskaly
a už jen tak visí podél těla...
K obloze vzhlížíme v obavách i s nadějí
v celý týhle beznadějí...

Petr Čichoň

PŘES NOHU SI NOHU PŘEHODÍM, jen noční oblohu ponechám.

Jsem básník a k tomu i mrtvý,
co více si mohu přát?

POSLEDNÍ TANEČ

Kamil Princ

Čas tančit valčíček krok-sun-krok přímo k srázu,
toč se kol státých hlav jak vzteklí derviši!
O pomoc nevolej, zde Bůh tě neslyší,
máš v klíně mrtvý plod a v prsu metastázu.

Buď v rouše Evině tou nejhříšnější z madon,
ač Sedmibolestná, jdeš sedmou deci pít,
své boty španělské chci s tebou protančit,
to není svatozář, to ozářil tě radon!

Tři těla otvory jsou akord chlípné slasti,
jak rakev v zeminu úd nořím do propasti,
smrt není trýznivá, když oba dva jsme hroby.

Hraj kankán, muziko, pro všechny xenofoby!
Pojď křepčit v oprátce na vršku u kata,
při dámské volence jde pro mě Zubatá...

KOLOSTOJ

Odillo Stradický ze Strdic

Ta před tebou mi srdcem otevřela ránu,
bránu bolesti. Tu bolest jsem ti předal jako vzácný dar.
A tys mi oplatila větší bolestí. Už ji mám zmnoženou
přichystánu
pro tu, jež přijde po tobě. I ona si už někde brousí spár.

Petr Čichoň

ZMRZNOU KVĚTY, KTERÉ BRZY VYKVĚTOU

jako vykřičník před větou,
teplota klesla pod nulu,
nahá jde do vestibulu,

hnědnou tam zmrzlé gladioly zlem,
sníh jim hrne nad kořeny v lem.
Že prý bude s jarním dnem dobře?
Mráz pálí a vše kol mře.

SMRTKA

TEA

Tam Smrtka neúprosná stojí
a lačně čeká oběť svou.
Nad rakví coby svojí kójí
tam Smrtka neúprosná stojí.
A kosou vyrve duši moji!
Ach, nechci smrt tak strašně zlou!
Tam Smrtka neúprosná stojí
a lačně čeká oběť svou...

SANITKÁŘ PRONĚK

Miloš Doležal

Když do hrobu spouštěli
Vladislava Proňka sanitkáře
který se náhle
ocitl mezi mrtvými
houkaly sanitky z celého okresu
sjely se kolem hřbitova
– Kdybyste radši přivezli
živýho tátu dětem –
sípala nad hrobem manželka

KOSA

Radek Lehkoživ

Krk mi hlavou kroutí,
zas mě cosi rmoutí.

Zas mě cosi rdousí
– smrt si kosu brousí!

Vždycky, když jí máchne,
něčí život krachne.

Prostě konec, finito
– už máš, vole, odžito!

SMUTEK

TEA

Smutek duše neustává...
Snad bude lepší životu dát sbohem...
Tak, prosím, neplač, to se prostě stává.

Štěpán Mikulěnka

DNES SE MNOU PROMLOUVÁ PRÁZDNOTA,

cítím, jak se jí naplnil prostor,
ucpal díry, kterými profukují zbloudilé myšlenky,
jako třeba strach ze smrti...
Lidé, co se bojí smrti, by nad ní měli hodně přemýšlet...
Strčit prst do rány na žebrech a hledat...
Hledat ty okamžiky, kdy k nám promlouvá svět
na druhé straně...
Okamžiky, kdy se z bílých zdí začnou vynořovat
obličej radosti i smutku
se slzami na tvářích,
které padají na koberec a zůstávají jako jediný důkaz...
Občas mě prázdnota připoutá k posteli a nechá násilně snít,
nechá potácet se hluchými místnostmi,
vidět své přátele – padlé hvězdy – u kterých jsem mohl
jen přihlížet, jak hoří tak prudce,
dokud nevyhasnou...
Nechává mě snít a bloudit na hraně dvou světů,
a až se probudím, tak zřím,
že dnes je ten den,
kdy mě naplnila prázdnota...

ŠEST LET UMÍRAL

Miloš Doležal

Šest let umíral od svého devatenáctého roku
v posteli z modřínu
ve které se narodil
František Burian z Drnovic
Učil se v Brně varhaníkem
Ze dne na den přestal chodit
španělská chřipka přešla ve vysychání míchy
Se sestrou s kterou se do noci modlil
tři dny před smrtí
se vyšoural do kostela nad ves
Sestra šlapala měch
František Burian zasedl za varhany
chtěl zahrát Bachovu fugu
ruce neuzvedl
Hlava mu do kláves spadla
usedavě plakal

ANONYM

Odillo Stradický ze Strdic

kdyby byl někdo adresát
kdyby mi zbyly ruce v ramenou
musel bych psát
dopis na rozloučenou
podepsat se Člověk poslední

proč se to muselo stát
komu má slunce zapadat
a o vině Jak o víně

nikdo už není
na umření
Smrt se oběsila v komíně

ĎAS TEA

Bezzubý stařec páchnoucí močí
– zlověstný pohled dychtivých očí.
Sápavá ruka pozvedá sukni,
tuhnoucí penis naklání tu k ní.
Zděšená panna ztratila hlas.
Bezmocnou chytá tlapami ďas,
roztrhá prádlo, rozepne zip,
bezvládné tělo v posteli skříp,
surově stehna roztáhne dívce.
Ohavný ocas podobný cívce
proniká snadno vagínou panny,
v hrozivém aktu zbaví ji blány.
Bělostné tělo dívenky mladé
zprzněno hůře, než psával Sade.
Nechtějíc trpět nikdy už více,
vztahuje ruku po velké dýce.
Studené ostří ukončí bolest,
tragický konec příběhu to jest.

ŠEPTÁM

Barbora Myslikovjanová

Řasami ochutnávám černou kávu,
v zorničky se vpíjí slepá noc.
Vzpomínky ukřívám do rukávu,
dlaním šeptám o pomoc...

Petr Čichoň

NA TERASE V SANSSOUCI HROB PSA A KONĚ

a velký král bez lásky k Madoně
zastavil myšlenky, ale jen na chvíli,
přál si jen, aby ho k zvířatům pohřbili.

Sedá si do křesla a čeká, co bude dál,
v Sanssouci na flétnu dlouho si nezahrál,
bez zubů neví, co ještě chce,
v sklenicích dozrálo tropické ovoce,

ale země zůstává dál, konec se jí chýlí,
ve válce duchové milence zabili,
ale země zůstává dál,
umírá jen pruský král,

umírá jen pruský král.

ZVONÍK Miloš Doležal

Zednický přidavač Karel Hřebík
měl melouch – vypomáhal v chrámu
jako zvoník
vyprovázel sousedy umíráčkem.
I manžele Hrubínovi
co společnou sebevraždou zašli.
Nikdo tomu nevěřil.
Na kar po pohřbu zašel
zpil se do němoty.
Až po letech
byl usvědčen jejich vrah –
Karel Hřebík, zvoník.

Z CYKLU DVOJPLAMEN III. Markéta Garai

Minuli jsme se v čase.
I když čas neexistuje.
A my dva taky ne.

OBRAZ Barbora Myslikovjanová

Uhlem s těžkostí nakreslím duhu,
nebe v chabých odstínech šedi.
Tuší pak neštěstí všeho druhu
a jednu radost, co smutně hledí.

Černou temperou namaluji zář,
prapodivný odraz ze zrcadla.
Vprostřed papíru svou vlastní tvář
a temnou myšlenku, co mě napadla...

JOBŮV NÁŘEK Odillo Stradický ze Strdic

Chcípni, dni, kdy jsem se narodil
ať tě vyškrtnou z kalendáře, ať zčernáš.
Mami, proč jsi mě nepotrčila?
Odpočíval bych teď v pokoji hotelu
Hnát:
tam buřiči najdou klid
otrok ztratí pána
malým i velkým ustelou rovné postele.

proč Bůh mučí životem toho, komu se
nechce žít?

LUNA TEA

Když nebe zalije ta luny záře bílá,
tak v čase takovém já chmury, strachy mívám.
Ve chvíli čarovné jen hlas můj hořce spílá,
snad měsíc ustoupí a klid dá sobě i vám!

Své zraky upínám radš do tmy černé, tam,
kde děsy schované jsou lépe nežli v svitu.
Má velká bojácnost i plachost krásných dam
ta rychle způsobí můj konec a smrt citu.

IV. Petr Čichoň

Altreich, láska k stresu,
Altreich v srdci nesu.

RAKVÍ NENÍ NIKDY DOSTI

Petr Boček

Vážená veřejnosti!

Rozmohl se nám tu jistý nešvar! Leckdo se nechává zpopelnit a úctyhodné povolání rakvářské upadá. To se však nesmí stát! Pohřbení v rakvi je bezesporu vrcholem existence každého člověka. Kdo by chtěl skončit v popelnici? A čím jiným vlastně je urna?! Navíc, kdo může dát ruku do ohně, že kremace nebolí? Nejnovější výzkumy nám dokonce naznačují, že je alespoň krajně nepříjemná. A jak já často říkám: „Pořádně nežije, kdo po smrti nehraje!“

Pohřbení v rakvi je přirozené, zdravé, ekologické. Je to prostě „in“. Zúrodníte matičku zemi bez spalování! Bez znečišťování ovzduší kouřem. Celý život jste nekouřili, tak proč byste to, sakra, dělali po smrti?!

Myslím, že tímto jsem jednoznačně vysvětlil, proč jít do rakve. Nejste přece natvrdlí, že? Kdo snad přesto neporozuměl, nabízím mu placené konzultace bezprostředně po ukončení prodejní akce. Pak už by bylo pozdě, to vám říkám rovnou.

Nyní k vlastní prezentaci. Jak vidíte, nabízím rozsáhlou škálu rakví. Vybírejte dopředu, vybírejte pečlivě, nebojte se investovat! V rakvi strávíte delší čas než teď ve svém bytě!

Vyberte si materiál. Nejlevnější volbou je karton. Ale nejedná se o pouhý nekvalitní papír, ale o moderní hmotu, která obsahuje ochranu proti vlhkosti. Ležet v suchu, to je jedna z našich hlavních zásad!

Pro příznivce dřevostaveb tu máme překližkové schránky, pak v provedení smrk, borovice i mahagon. Existují i luxusní verze kanadský srub a ruská zemljanka. Stoupence panelákového bydlení jistě zaujme rakev vyložená umakartem. Jen dřevotřísku jsme již opustili, a to kvůli rychlému rozpadu. Jde nám přece o to, abyste v klidu tleli co nejdéle. Máme i okované monumentální rakve aristokratického typu: gotické, renesanční i barokní, včetně vestavěného krbu a benátských lustrů.

Kovové typy zhotovujeme dle preferencí objednatele. Některé evokují industriální architekturu devatenáctého století a jsou hojně nýtovány. Moderní typy jsou vyrobeny například z titanu a speciálních slitin. Podoba je zcela individuální: ponorka s okénky, za nimiž jsou umístěny umělé rybky, F-35 s kokpitem nadzvukové stíhačky, nebo třeba Star Trek s členitým povrchem a interiérem. Máme i military verze, třeba plně pancéřovaný tank s otočnou věží a kanónem. Nejmodernější varianty rakví jsou z umělých hmot.

A nezapomínejme, prosím, na vnitřní vybavení. Mysleme na své pohodlí: nechte si za mírný poplatek rakev vymalovat svým oblíbeným vzorem, vytapetovat, obložit zdobeným ostěním, vybavit polstrováním, polštářky, příkrývkami pro případ chladu, koupelnou pro smývání plísni.

V rakvi se též nikdy nesmíte nudit, vezměte si s sebou oblíbené knihy, počítačové hry, notebook i mobil, abyste mohli ze záhrobí volně konverzovat. Kdy jindy se věnovat svým koníčkům než po smrti, kdy už máte na vše dost času?

Veďte si do hrobu věrného kamaráda. A pokud jste snad na něj při pohřbu zapomněli, vraťte se pro něj! Pro tyto účely rakve vybavujeme nouzovým výstupem pro umrlé doplněným periskopem k pozorování okolního terénu. Věřte, nic člověka nepotěší tak jako návštěva přítele-revenanta spojená s následným mejdanem v jeho podzemním příbytku.

Samozřejmě, za speciální příplatek do schránek zabudováváme též digitální alarm pro případ pohřbení zaživa. Ale otevřeně říkám: přístroj je velmi drahý, vyžaduje pravidelnou údržbu, zabezpečení vůči kybernetickým útokům, malwaru, ransomwaru a jinému waru. A ruku na srdce, přátelé, když už je někdo jednou pohřben, mělo by to být napořád, bez ohledu na pohlaví, náboženství, rasu i zdravotní stav. Chtělo by se vám snad znovu vracet do tohoto slzavého údolí plného válek, násilí, zločinu, korupce, zmítaného krizí a vysokou inflací? Chcete snad podruhé umírat, když už jste to jednou měli za sebou, byť ne zcela dokonale? Chcete znovu platit za funus? Aspoň vidíte, jak jsem k vám upřímný, jak to s vámi myslím dobře. Přitom bych se mohl znovu napakovat prodejem nové rakve!

Takže shrňme si to. Společně a nahlas:

„Pohřeb žehem ne!“

Znovu a všichni:

„Pohřeb žehem ne!“

Ještě:

„Pohřeb žehem ne!“

A další heslo:

„Chce-me ra-kev!“

Nebojte se, skandujte, jako na fotbale:

„Chce-me ra-kev! Chce-me ra-kev! Chce-me ra-kev!“

Děkuji.

Ano, mít svou rakev, to je smyslem našeho bytí. Mít jednou kam složit hlavu, mít kde spočinout navěky!

Jak vidím, již jste dojedli skvělý oběd, poskytnutý naší firmou zcela gratis. Myslím, že jsem vás mezitím dostatečně přesvědčil o smyslu rakví. Proto přistupujte k tomuto pódiu a objednávejte, nikdy už nebude tak levně.

Vidím, že někteří trochu váhají. A to se mi nelíbí.

Ne, ne, odtud nikdo bez rakve neodejde, to vám garantuju. Žrát zdarma, to by se vám líbilo, co?! Koukejte se zařadit do fronty. Hele, nerad někomu vyhrožuji. No, mluvím třeba k vám, milá paní. Tváříte se jak posvátná kráva!

Kupte si aspoň karton, bude se hodit. A jak na vás koukám, zřejmě brzo.

A co vy, pane?! Myslíte si, že uniknete? Hej, chlapi, chyťte ho a přiveďte k pultu. Když mě naštvete a budete dělat zbytečné okolky, kolegové vás usmrtí na místě a padělají váš podpis na smlouvu dle prezenční listiny, kam jste se všichni podepsali. Rodina vám pak zaplatí nejdražší rakev z naší nabídky. A to si pište, že vám ji uděláme hodně nepohodlnou!

No, vida, už jste se rozmyslel. Tak fajn.

Pamatujte si:

„S rakví na věčné časy a nikdy jinak!

Rakve zítra budou všude!

Rakve – naše budoucnost!“

A proto: Rakvím zdar, vážení!

POSLEDNÍ HOST

Odillo Stradický ze Strdic

na předměstí starý hotel
plyš tak dlouho tlel až dotlel

sražené krve elipsa
na místě kde přejeli psa

zvonek dávno vycinkaný
mapa pekla na dně vany

v baru hnízdí zajíci
hotelu se zdají sny

sám v sobě najmout apartmá
mít radost jako capart má

vymazat všechny ty kdo se nedožili
ve vaně otevřít šampaňské a žíly

SLADKÉ SNY

Kamil Princ

Na dosah zenitu, jeden krok do hrobu,
kořalkou léčím svou pohlavní chorobu.
Není to nemístné, tážu se v zkratce,
psát lidem s cukrovkou na hrob: „Spi sladce“?

UKÁZKA Z PŘIPRAVOVANÉHO 1. ČESKÉHO PŘEKLADU ROMÁNU *NALEZENÉ PTÁČE FUNDVOGEL* (FUNDVOGEL 1928) OD HANNSE HEINZE EWERSE

Editoricky zpracoval Martin Jiroušek

Překlad Ingebor Fialová Fürstová

Hanns Heinz Ewers (1871–1943) je považován za jednoho z nejkontroverznějších autorů 20. století, před válkou hvězda, posléze zatracen nacistickým i komunistickým režimem. Byl multimediální tvůrce (kabaretní umělec, básník, dramatik, režisér a herec), do kinematografie jako první vnesl tematiku okultismu a černé magie, jeho film *Pražský student* z roku 1913 je považován za první autorský film a první celovečerní horor. Jeho nejznámější román *Alraune* (1911, česky 1919) na téma staré německé legendy a novodobé genetiky byl zfilmován čtyřikrát. Ewers sám s oblibou překračoval veškerá tabu a přímo ovlivnil mistry svého žánru H. P. Lovecrafta nebo Aleystera Crowleyho, se kterým se znal osobně. Při svém evropském turné *Satan, revoluce a svoboda* navštívil i některá česká města, včetně Prahy a Ostravy. S českými zeměmi i nadále udržoval kontakty. V roce 1934 měl být zavražděn během Noci dlouhých nožů, což se nepovedlo, byl mu však zabaven majetek a vystaven zákaz publikovat, včetně zákazu jeho předchozích knih.

Jeho vrcholný román *Nalezené ptáče Fundvogel* jako první dílo zpracovává chirurgickou proměnu pohlaví. Inspiruje se skutečnými výzkumy na německých klinikách ve 20. letech minulého století a vychází rok před známou operací *Dánské dívky*. Literárně se inspiruje v hororu, v tradici *Frankensteina* a dovedně mísí fikci s realitou. Ve své době na tuto knihu vznikl i první knižní trailer na světě.

K samotné ukázce. Kapitola se odehrává na pozadí sokolnického lovu (alegorie na starý vymírající německý rod), od něhož se pak odvíjí paralely ohledně touhy po změně hrdinčina pohlaví. Celé je to velmi syrové, cynické i sentimentální, hrdinka trpí nenaplněnou láskou, a proto se rozhodne pro toto řešení. Ale nevíme, zda jí nakonec nejde jenom o peníze. Navíc je zamilovaná do muže, který ji odmítá. Pak se do ní zamiluje dcera amerického zbohatlíka, kterou zase odmítá ona. V Brixenu se však nachází sanatorium, které umožní riskantní operaci provést. Na scénu přichází hrůzyplné pasáže samotné operace provázené řadou mystických a okultních zjevení včetně svaté Starosty, kterou Ewers znal z doby pobytu v Praze.

Loni tomu bylo 80 let od Ewersova úmrtí a v současnosti hrozí, že zanikne i jeho německý hrob. U nás to díky *Nalezenému ptáčeti* bude poprvé, co se tento vysoce kontroverzní autor objeví po válce v novém českém překladu. Volvox Globator již dříve recykloval předválečný překlad Ewersova nejslavnějšího románu *Alrúna*. Vytvořil tak základ pro svou stejnojmennou edici hororové klasiky. Ještě o něco dříve vydala Ewersovy

povídky olomoucká Votobia, bohužel opět pouze v předválečném překladu. Před válkou byl u nás Ewers ve své oblasti podivných a hrůzných příběhů „numero uno“, plnil knihkupecké pulty, ovládl program kin i divadel.

Pokud *Fundevogel* vyjde (Goethe institut v rámci grantů na překladovou literaturu jej nepodpořil), bude to znamenat aspoň částečnou rehabilitaci samotného autora, který byl pro svou spolupráci s NSDAP zatracen, i když jeho dílo bylo nacisty už dříve zakázáno. Pro svou popularitu byl tento román také záhy zfilmován (1929) a můžeme jej tak zařadit do kontinuální linie s prvním celovečerním hororem *Pražský student* z roku 1913, u jehož zrodu Ewers stál.

Sokoli na Woylandu

Guete Vederspil hat Lobes will

Pokřik lovců, 17. století

Andrea Woylandová chodila bezmyšlenkovitě po hotelovém pokoji, brala do ruky různé věci: košili, punčochu, kapesník, zase je odkládala, aniž věděla, kam a proč, dívala se na věci kolem sebe, aniž je vnímala. Současnost byla prázdná a jakoby zahalená v mlze. Hnusila se jí, jako se housence hnusí její tělo, když jí v kukle začnou růst křídla. Vzpomínala, snila o tom, co bylo. Maně pohlédla na jezdecký kostým pověšený ve skříni. Proč ho vůbec brala s sebou? Dřív než na jaře si stejně nebude moci vyjet – a to už bude dávno v Evropě a pak si nic z toho, co tu teď visí ve skříni, už nikdy neobleče. Strhla z ramínka sukni, kabátek i klobouk a zazvonila na pokojskou: „Odneste to, já už to nechci.“

Děvče se na ni udiveně podívalo.

„Vezměte si to, pro mě za mě, daruji vám to. Jistě to budete umět prodat.“

Pokojská tedy bez dalších otázek vše úhledně složila na hromádku a odnesla z pokoje. Jen jezdecký bičík tu zůstal. Andrea ho vzala do ruky a několikrát krouživým pohybem máchla vzduchem tak, jak to dělávala babička, Roberta, dědičná hraběnka z Woylandu. Co se teď asi na Woylandu děje? Řídí to tam teď její zeť, korvetní kapitán z Bavorska, jehož jméno ani neznala. Ten teď tenhle hraběcí titul asi zdědí. Německo bylo sice dávno republikou a všechny tyhle tituly už nebyly k ničemu, ale na Woylandu mu jistě dál budou říkat pane hrabě. A babička u svých známých ze šlechtických kruhů jistě prosadí, aby tenhle titul mohl nosit i oficiálně.

Kdyby byla tehdy počkala, kdyby byla přinutila Jana, aby si ji vzal i proti své vůli, to by pak všechny tyhle tituly stály napsané na její navštívence – a Janovo jméno Olieslagers ještě k tomu. Ale toho by si nikdo nevěšimal. Ach, bože, byla vdaná už dvakrát a obě jména obou svých mužů odvrhla stejně jako jejich nositele samotné. A dál byla jenom Andrea Woylandová. Ale už ne dlouho! Achilles se už déle nebude schovávat v ženských šatech mezi dcerami krále Lykameda!

Achilles byl její dětský hrdina. Zнала ho z gobelínů, které visely na Woylandu. Osm velkých a šest menších nástěnných koberců utkaných podle Rubensových obrazů. Ze všeho toho ovoce, květin, váz, pavích per, tlustých andílků, kentaurů, hrdinů a bohů až přecházel zrak. Z mistrovské práce holandských tkalců Steckena a Leefdaffa vyzařovala vlámská radost ze života a neobyčejná síla. Barvy z nich zářily, jako by byly utkány včera – jen jeden z koberců měl cyanózu: časem ztmavl a zmodral. Ale i ta modrá byla krásná.

O Achillovi jí vyprávěla babička, popsala všechno, co se na těch obrazech dělo: Jak se Thetis, dcera boha moří Nerea, vdala za hrdinu Pelea a narodil se jí syn Achilles. Jak ho držela za patu a koupala ve vodách Styx, takže se stal nezranitelným – kromě té paty ovšem. Jak ho potom, aby ho uchránila od hrdinské smrti na válečném poli, poslala na ostrov Skyros ke králi Lykomedovi, který ho převlékl do ženských šatů a ukryl mezi svými sedmi dcerami. Jak Achilles v ženských šatech jezdil na hřbetu svého vychovatele, kentaura Chirona, a jak potom Odysseus, který věděl, že bez Achilla se trojská válka vyhrát nedá, se svým přítelem Diomedem sedli na loď a Achilla vypátrali. Jak Achilles se svými Myrmidony na padesáti lodích vyplul proti Priamově Tróji, jak se pohádal s králem Agamemnonem, protože mu Agamemnon sebral jeho krásnou otrokyni Briseovnu, takže odmítl válčit a užíral se ve svém stanu. Jak Hektor podnikl výpad a spálil Řekům lodě, načež se do boje s ním místo Achilla pustil jeho přítel Patrokles v Achillově zbroji. Hektor ho samozřejmě zabil a Achilles bědoval nad jeho smrtí. Pak se vydal pomstít Patroklovu smrt, zabil Hektora a vláčel jeho mrtvolu kolem hradeb Tróji. Jak ho nakonec trefil Paridův šíp do paty, jedovatý šíp, jehož dráhu řídila sama Afrodita. A jak pak Achilles umírá, tenhle nejkrásnější, nerychlejší a nejsilnější z řeckých hrdinů.

Jednou před gobelíny stála s Petronelou, která se vyznala v životech křesťanských svatých, ale o řecké mytologii nevěděla nic. Andrea, bylo jí tehdy tak třináct, jí dala hádanku: „Která z těch osmi děvčat, před nimiž stojí Odysseus, je Achilles?“

Petronela hádala vždycky špatně.

„No, přece ta, která ihned hmátla po meči, když ho Odysseus položil na zem!“

„Aha,“ mínila Petronela. „Ale vypadá úplně stejně jako ostatní děvčata.“

Na to teď myslela Andrea v pokoji v hotelu Plazza: Achilles sáhne po meči, je odhalen, odloží své dívčí šaty, rozloučí se s kamarádkami a táhne do boje, stane se z něj muž a hrdina.

Kdysi byla jako Achilles v dívčích šatech. Ale nepřišel nikdo, kdo by jí podal meč. Až teď – chytrý Odysseus Briscoe. Je to meč, který jí podává? Usmála se: Ano, meč. S ostřím po obou stranách.

Jak dnes asi babička vypadá? Už je vlastně pra-prababička, a to jí ještě není ani osmdesát. Na koni ani na bruslích už asi nejezdí. Má ještě své sokoly? Kočí Jupp i stará Grietová už jsou jistě mrtví, Petronela dávno vdaná, jistě matka stejně hloupých dětí,

jako byla ona sama. A všechna zvířata, co je Andrea na Woylandu hladila a rozmazlovala, jsou taky dávno mrtvá.

Už ji nic nespojovalo s dnešním Woylandem – jen vzpomínky. A možná Jan. Dosáhl v životě všeho, co chtěl? Dosáhl něčeho víc než ona? Všechno mohl mít, celý Woyland a ji k tomu. Za hubičku, za písničku. Ale on ji odkopl jako starou botu. Vždycky začínal něco nového, vrhl se do toho po hlavě – pak ho to přestalo bavit, ztratil zájem. U ní to bylo jiné: ona ztroskotala, ještě než něco pořádně začala. V tom byl ten rozdíl: on byl muž, a ona jenom žena.

Na Woyland jezdil jen o prázdninách, a ani to ne vždycky. Nebyl středobodem jejího života, snad jen jedním z milníků na její cestě životem: občas se vynořil, přišla blíž, obešla ho, šla dál. Věděla ale, že ho zase potká.

Když jí bylo šest a Janovi dvakrát tolik, přivezl si sebou loveckou pušku, lehkou těšínku. Babička ji ale zabavila, protože na Woylandu se lovílo jen pomocí sokolů a babička pohrdala lovci, kteří si vypomáhali něčím tak bezduchým, jako byla puška. Její sokoli uměli ulovit dokonce lišku, jezevce, tchoře nebo fretku, uměli ulovit zajíce v noře! Jan nakonec dostal povolení střílet po vránách, kavkách a divokých kočkách. To není lovná zvěř, mínila babička, to jsou škůdci, po kterých se střílet smí. Jan protestoval: loni ve Špesartu zastřelil dokonce srnce. Babička tedy vypsala odměnu: deset feniků za vránu, marku za kavku nebo sojku, pět marek za kočku. Ale Jana to stejně nebavilo, to není žádný lov, mínil. Tak aspoň učil střílet Andreu. Když zastřelila svou první kočku, pušku jí daroval. Pro něj už to není, on potřebuje pořádnou loveckou pušku, dvouhlavňovou kulovnici. Až vychozí školu, vezme pušku a pojedje do světa. Bude lovit krokodýly v džungli, pardály a tygry, v poušti lvy a žirafy.

Nakonec ho ale zlákala babiččina odměna: za kavky, sojky a kočky si ale moc peněz nevydělá, ty se mu podařilo zastřelit jen výjimečně, bylo jich tu málo. Zato vran tu bylo dost, celá hejna. Vylákal tedy z babičky vyšší odměnu, když odsud vrány zcela vyžene, čili zničí jim hnízda, vybere mladé nebo vejce. Babička souhlasila, dokonce mu u hajného půjčila stupačky. A tak Jan chodil denně do lesa v doprovodu malé Andreji, stoupal do větví, ničil vraní hnízda a snil o tom, že jednou narazí na hnízdo orla nebo supa a bude se s ním muset utkat. Ale byly to vždycky jenom vrány, chudinky vrány. Byla to špinavá práce. Andrea směla z těšínky střílet na rodiče, kteří vzrušeně obletovali zničené hnízdo. Domů pak chodili s trofejemi: vraními vejci a hlavami. Na konci prázdnin mu babička vyplatila slíbenou odměnu.

Petr Čichoň

DEN I NOC STEJNĚ MĚ BOLÍ,

duše musí orat

kámen ze Zeppelinových polí

v továrně smrti Dora.

Hrobrazárna

HOLČIČKA SE ZBRANÍ – BARBORA MYSLIKOVJANOVÁ

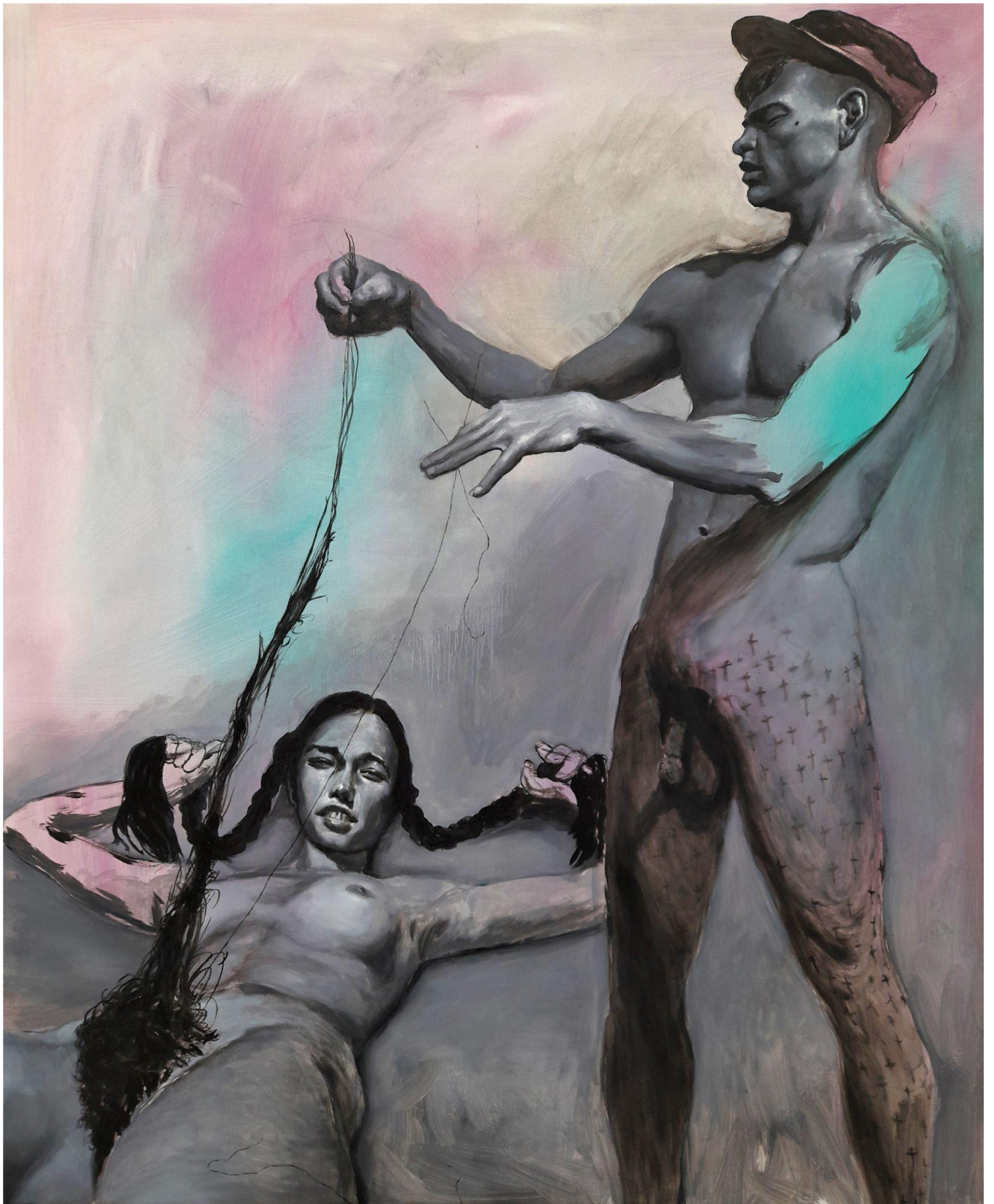
MALDOROR – FRANTIŠEK ŠTORM

KOHOUT PLAŠÍ SMRT – JAN VYTISKA

MALÁ KNÍŽKA VELKÉHO ZLA – JAN VYTISKA

BEGINNERS (VALENTINE'S DAY) – ROMAN KOŠŤÁL

NEVERMORE – ANNA KRIŠTOFÍKOVÁ

HIDDEN BEAUTY – FILIP KÛRKA

MIND LEFT THE SEX – LUCIE HOŠKOVÁ

WOMAN WITH RED HAIR – TOMÁŠ JETELÁ

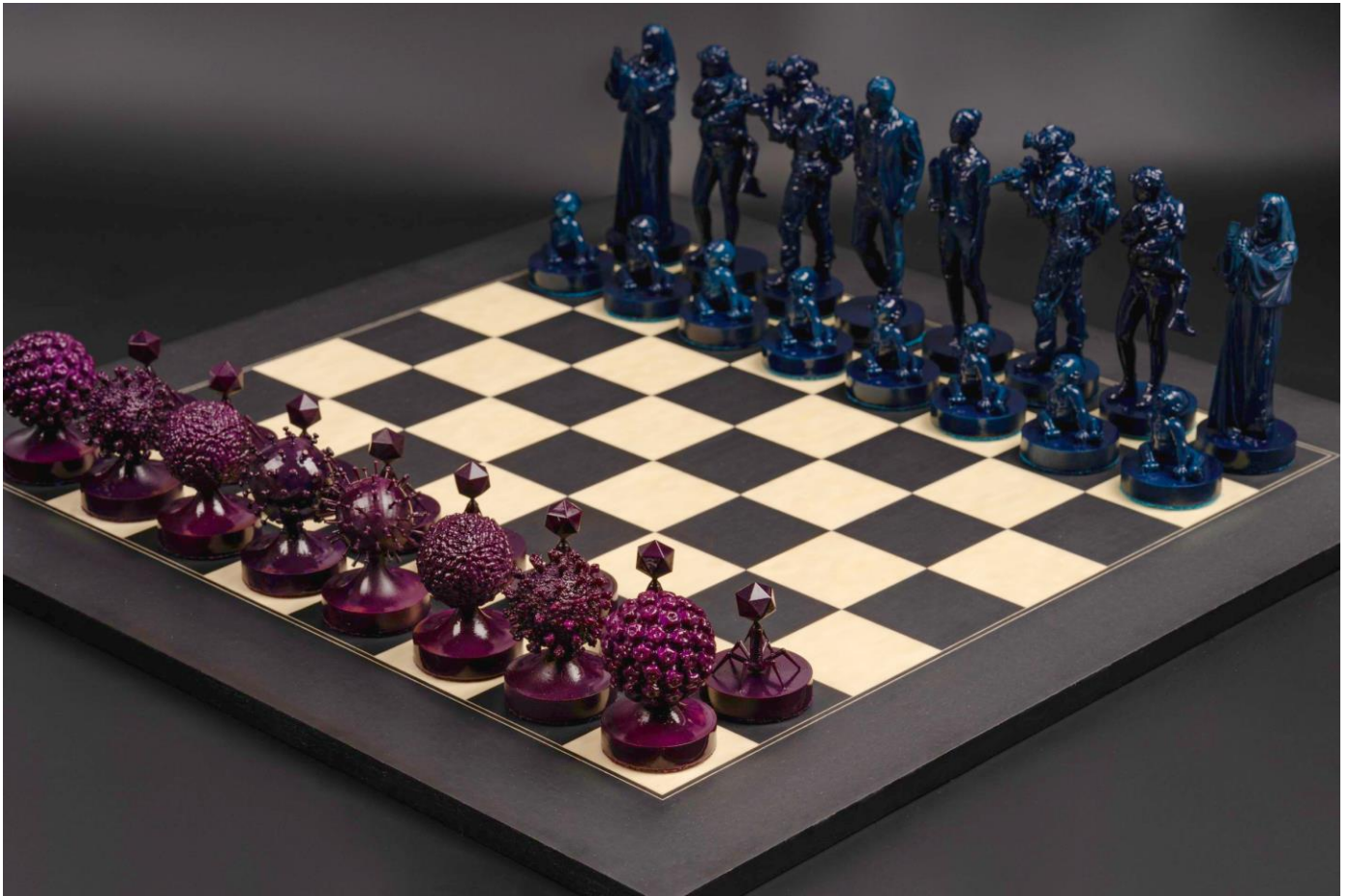
PORTRÉT ADOLFA HITLERA II. – MARTIN MULAČ

KOJENÍ HITLERA – MICHAL KÖPPING

ZE SÉRIE PEKLO NA TŘETÍ – JIŘÍ PETRBOK

CHESS SET – DANTE DANIEL HARTL

IN HELL - AGIENCE

POROD ĎÁBLA – SANDRO DRAGOJ

Vředklady

VZLÉTÁNÍ

Charles Baudelaire

Ve výši nad mraky, nad lesy, nad jezery,
ty vzlétáš nad hory, nad doly, nad moře,
za éter vystoupáš nad slunce nahoře
a potom překročíš i okraj hvězdné sféry.

Můj duchu, mrštný jsi a nezkrotný až běda,
tys plavcem znaveným, jenž extází však hnán
pak hravě překoná i širý oceán
pln lačné kuráže, co vyčerpát se nedá.

Svým vzletem opouštíš kraj miasmat a jedů,
do výšin zavítej, kde cítíš větry vát.
Jak likér, který smí jen bozi ochutnat,
pij oheň v prostorách, jež popsat nedovedu.

Ten, který nebere na strast a smutek zřetel,
jež jako závaží nás krutě tlačí k zemi,
je šťasten vznese-li se k nebi perutěmi
a klidný zamíří v lán pole jasných světél.

On, jehož myšlenky jak skřivan létat umí,
když ráno křídlem svým po nebi mihotá
– kdo volně vznáší se nad láný života,
ten řeči mlčení a květin porozumí!

EXISTOVAT, VNÍMAT

Michel Houellebecq

Existovat, vnímat,
Být redukován na střípek pozorujícího vědomí
(dá-li se to tak říci)
V odletové hale terminálu Roissy 2D
Při čekání na let do Alicante,
Kde bude můj život pokračovat
Ještě několik roků
Ve společnosti mého psíka
A radostí (kterých je stále méně)
A neustále přibývajících utrpení
V těchto letech těsně před smrtí.

MÉ SRDCE V SLZÁCH VZLYKÁ

Paul Verlaine

Mé srdce v slzách vzlyká,
když déšť se v město snáší.
Co za malátnost vniká
do srdce jako dýka?

Mdlou píseň vody pění
do ticha střech i země.
Pro srdce v beznaději
ty kapky deště znějí!

Leč darmo slza padá
v mé srdce, které stoná.
Co? Žádná lest či zrada...?
Duch bezdůvodně strádá.

Jak rána plná soli
mě neznať důvod souží
– bez příčin jakýchkoli
proč moje srdce bolí?

VELKÝ ČERNÝ SPÁNEK

Paul Verlaine

Čerň obrovská mě zaleje,
sen padne na mě dlouhý.
Tak spěte, všechny naděje,
tak spěte, všechny touhy!

Tma oslepila oči mé,
mých vzpomínek už není,
jsou krásné a jsou hrozné...
Ach, smutné vyprávění!

Jsem jenom pouhá kolébka,
již rozhoupává kdosi,
teď z prázdnot hrobky k tobě lká,
že ticho, ticho prosí!

„HAPPY HOLOCAUST“ ANEB POLYFONIE BOLESTI V DÍLE MARTINA GERBOCE Kamil Princ

V Galerii Václava Špály právě probíhá výstava Martina Gerboce s názvem „KOMEDIE“, na níž se svým kurátorským textem podílel historik umění Otto M. Urban známý svými výstavami „V barvách chorobných. Idea dekadence a umění v českých zemích“ či „Decadence Now! Visions of Excess.“ I v tomto případě se jedná o díla zpracovávající náměty šílenství, degenerace, smrti, a zejména patologické sexuality. Expozice obsahuje i subtilnější valéry osamění, zklamané melancholie a tragické lásky v jejich nejtemnějších polohách, kdy se pod veselými líčidly pierota nachází zkroušená tvář.

Název „KOMEDIE“ a použitá výstavní architektura zahrnující operní hudbu a barevná divadelní světla na první pohled evokují šantány, cirkusy a nevěstince období konce 19. století, jak je ve svých malbách zachycoval Henri de Toulouse-Lautrec. Avšak tato kabaretnost a bakchantické veselí jsou jen slupkou mnohem komplexnějšího jedovatého plodu prostoupeného červy úzkostí a deprese. Špálova galerie se šerosvitem tlumených světel a pokrytím zdí černým latexem stává pomyslnou Platónovou jeskyní, kde nás místo konejšivých stínů atakují stíny děsivé a démonické. Jak napsal Georg Trakl ve své básni „K umlčeným“: „*němé lidstvo v temné jeskyni tiše krvácí*“.

Leitmotivem a úhelným kamenem tedy není okázalá komediálnost, která slouží spíše jako třpytivá rybářská návnada na smrtonosném háčku čekajícím, až se zabodne do své oběti. Styčným bodem jsou zde podle mne podoby ovidiovských metamorfóz, kdy z housenky zrůdnosti ve formě motivů nacismu, xenofobie a misogynie nakonec vyvstane motýl spanilé krásy. Ostatně Christo a Jeanne-Claude rovněž obalili Berlínský Říšský sněm do látky, aby ho metaforicky zbavili nánosů hříchu a on jako motýl vyšel z této kukly očištěný a vykoupený.

Intelektuální konverzí ošklivosti dochází k rafinaci jejích repulzivních elementů na prostředky čiré lyrické krásy. Na rozdíl Řehoře Samsy v povídce „Proměna“ dochází ke změně ohavného v půvabné, takže bychom Gerboce mohli nazvat jakýmsi „Antikafkou“. Racionalita a distingovanost jsou alchymistickým „agens“ transmutace satanské nenávisti v to nejvyšší dobro, kdy schopnost rozvažovat o povaze zločinu vytváří „teoretickou moudrost“ (sofia) a schopnost toto vědění o pravé podstatě zla aplikovat k oproštění se od něj přináší „moudrost praktickou“ (fronésis).

Ve výstavě si nemůžeme nepovšimnout všudypřítomné němčiny a řady nacistických symbolů – zejména hákových křížů. Gerboc fašistické znaky podobně jako německý výtvarník Jonathan Meese sterilizuje od původních sémantických a historických významů, aby je použil ve své umělecké hře coby výpravné divadelní kulisy. Svastika může být stejně zdobný ornament jako gotický maskaron, a zároveň slouží jako provokativní ikona eulenspiegelovského překročení společenských tabu. Diktátorskou ideologie neoslavuje, ani nekritizuje – místo toho ji dekonstruuje, analyzuje a v rámci syntézy nakonec estetizuje.

Malíř vědomě otrásá naší letargickou rovnováhou, podřezává nohu naší pohodlné židle, a tím nás probouzí a podněcuje k bdělosti. Svou programově kakofonickou vizualitou odkazující k Edvardu Munchovi a německému expresionismu narušuje naše naivně optimistické představy o tomto zkaženém světě. Pro porozumění hermeneutickému kruhu umělcovy tvorby musíme korigovat své předběžné představy (Vorverständnis) o amorálních tématech, jako je diktatura, násilí a sexuální zneužívání, a reinterpretovat je v nových uměleckých souvislostech.

Na obraze „Alice in Wonderland“ spatříme hajlující dívku se zakrvácenými stehny při hromadné souloži se členy Ku-Klux-Klanu. Deskriptivní vyznění obrazu však působí posvátnou atmosférou renesančního sacra conversazione a zprzněná žena paradoxně ztělesňuje neposkvrněnou „virgo inter virgines“. Kontrasty a protimluvy jsou důležitým stavebním prvkem této výstavy a jako bychom při konfrontaci s nimi zaslechli refrén písně „Skills in Pills“ německého hudebníka, Tilla Lindemanna: *„Vše vlevo je vpravo, / všechno černé je bílé, / všechno rychlé kráčí pomalu, / všechno volné je napnuté. / Všechno teplo je sních, / všechny výšiny byly nízko, / všečen smutek je potěšení, / všečen, všečen déšť je slunce!“*

Na hrůzném florálním zátiší „Die Diestel (Bodlák)“ leží bezhlavá prostitutka, které z krku vyrůstá bodlakový květ. Spíše než aluze na Baudelairovy „Květy zla“ je zde spojitost s „Květy krve“ rakouského básníka Christiana Futschera. Bodláky jsou vizuálně krásné, avšak svými ostny nás dovedou krvavě poranit. Chybějící hlava je podobstvím ztráty vlády rozumu, který byl nahrazen pudy a zvířecími instinkty. Další dílo „Fairy-Tale“ pak zpodobňuje androgyna s ženskými nadry a ztopořeným penisem. Na paži má nasazenu pásku s nacistickou svastikou a s řetězem na noze zakopává o lidskou lebku. Pád postavy je symbolem ikarovského pádu člověka jako bytosti, potažmo celé lidské společnosti. Zajímavostí je, že tento obraz byl použit rovněž jako plakát pro bratislavský Red Cat Cabaret.

„Selfportrait With Two Loving Hearts“ obsahuje hoffmannovský doppelgängerismus rozpolcené osobnosti, a zároveň smrtelný zápas dichotomie ratia a irratia apollinského a dionýského principu, z něhož nevzejde vítěz. Dvě srdce v jedné hrudi nepřímě odkazují k písni „Führe mich“, od německých Rammstein, která byla použita v soundtracku von Trierovy „Nymfomanky, část I.“: *„Dva obrazy v jednom rámu, / jedno tělo, ale dvě jména, / dva knoty v jedné svíčke, / dvě duše v jednom srdci.“* Postavě na obraze však chybí hlava (mozek) i dolní polovina těla (rozmnožovací orgány), což lze chápat jako podobenství, že láska nám bere rozum, a zároveň nás kastruje svými majetnickými požadavky na partnerskou věrnost.

Autor zde metaforicky navazuje na varhanní polyfonii, jež byla ve filmu rovněž zmíněna. Gerboc však hudební princip „Cantus firmus“ používá coby symboliku „čistoty bolesti“, kde každý stupeň čistoty odpovídá jiné melodické expozici tříhlasé fugy. „Subjekt“ (hlavní téma) je bolest FYZICKÁ (vnější zraňování těla). Na ni navazuje „comes“ (odpověď) ve formě méně lokální bolesti NERVOVÉ, která se nachází uvnitř těla (nevolnost, horečka, bolest břicha a hlavy...). A vše je završeno „kontrasubjektem“ (protivětou) bolesti PSYCHICKÉ ve smyslu agonie existenciální a filozofické, jež je nejméně uchopitelná, avšak nejvíc nesnesitelná, jelikož zasahuje přímo duši. Zajímavostí je, že na žádném z vystavených pláten nejsou bolest a násilní zobrazeny surově a prvoplánově, nýbrž pouze v nepřímých náznacích – podobně jako na obraze „Sardanapalova smrt“ od Eugène Delacroix, kde je zachyceno vyvražďování harému, avšak bez jediné kapky krve.

3D objekt „Das Reich (Golden Age of Grotesque)“ je inspirován stejnojmenným albem kontroverzního hudebníka Marilyn Manson. Obří Kristus vévodí v hieratické perspektivě pódiu plnému zuřivě se bavících lidí během jejich danse macabre. Jedná se rovněž o odkaz na středověké běsnění „tance svatého Víta“, jak o něm ve své akademické práci píše Aneta Titová: *„lidé tančili tak zběsile, až se dostali do extáze a nezřídka padli vyčerpáním. Pravděpodobně se jednalo o davovou psychózu způsobenou mnoha stresovými faktory, které tehdy na středověký lid díky špatným životním podmínkám působily. Lidé také věřili, že skrze tanec dojde k vyléčení choroby. Všichni se zmítali ve zběsilém tanci provázeného křečovitými pohyby, který často trval až do úplného vyčerpání, někdy i smrti.“* Umělec se zde snaží poukázat na chorobnost moderní doby, kterou ve svém obraze „Pornokrates“ zdobícím levý pilíř tohoto objektu parodoval Félicien Rops coby ironickou oslavu moci a vlády prostitutek.

I v dalších plátnech narazíme na citace významných děl v kontextu dějin umění – ať už záměrné, či podvědomé. Např. v malbě „Landschaftsmalerei (Krajinomalba)“ si

můžeme povšimnout vykuchané zvířecí mrtvoly ne nepodobné obrazu „Poražený vůl“ od Rembrandta. Lze zde nalézt kontext s křesťanským martyrstvím, neboť od zmrzačeného těla poraženého býka je jen krůček k sv. Ondřeji umučenému na kříži ve tvaru „X“. Fides et ratio jsou ve svých infernálních přeměnách obráceny na ateismus a šílenství. Reverzibilita, kontrastnost a expozice rubu všech věcí je pro Gerboce příznačná. „Idée fixe“ ve formě oslavy zatracovaného, zpřítomnění vytěsněného a apoteózy kacírského je zde všudypřítomná a všeprostopující.

Zatímco dekadentní básníci přelomu 19. století typu zobrazovali psychické krajiny svých ztrápených duší ve formě přírodních scenérií, Gerboc obrazy nitra své psýché přetváří v podobu sodomského města a patologické společnosti ve formě „Lidské komedie“, kdyby ji byl namísto Balzaca napsal Huysmans. Jeho obrazy působí fatálností dřevorytecké série Dürerovy „Apokalypsy“, viz např. list „Martyrium sv. Jana Evangelisty“ či „Otevření páté a šesté pečeti“. Smířit se s životem lze pouze po smíření se smrtí a kdo ztratí strach ze svého zániku, je ten nejsvobodnější člověk na světě.

Gerboc uzavírá koloběh neodekadence tím, že ji navrácí k symbolismu a disociuje ji. K hlubšímu významu předmětu se lze dostat pouze prostřednictvím symbolu, jak uvedl Merežkovský: *„V poezii nás nevyřčené věci, probleskující krásou symbolů, ovlivňují silněji než to, co je vyjádřeno slovy.“* Rovněž Jiří Karásek ze Lvovic v předmluvě ke své básnické sbírce „Sodoma“ zvolal: *„Žádati od umění, by mělo vnější pravdivost, je tolik, jako žádati od něho, by bylo vulgární. [...] skutečnost nenáleží do umění.“* Dekadentní umělec je odsouzen (či možná požehnán) k existenci vně reality. Nachází se mimo skutečnost, a tím i mimo společnost. Sic erat in fatis – tak určil osud.

SEXUS NECANS V EXPOZICI JIŘÍHO PETRBOKA

Kamil Princ

V listopadu 2023 proběhla v galerii Platforma 15 výstava Jiřího Petrbocka nazvaná „Princezny v mlíku“. Milovníci pohádek a mléčných výrobků však budou zhrzeni, neboť princeznami jsou míněny sukkubické femmes fatale a mléko je metaforou spermatu, jak s ním ve své výtvarné sérii „Bodily Fluids“ alchymisticky pracoval Andres Serrano. Tam, kde Ježíš měnil vodu ve víno, Petrbock mění vodu v čistý denaturovaný líh. Dovoluji si tvrdit, že spolu s expozicí Genesis P-Orridge „It Is a Painful Thing to Be Alone: We Are But One“ v galerii DOX se jednalo o nejodvážnější aktuální výstavu v Praze. Petrbock je totiž jedním z mála tuzemských malířů, který hranice nejen posouvá, ale přímo i boří. Tato destrukce morálních hodnot si však zachovává eleganci japonského meče „Mikazuki-munechika“ známého svou distingovanou ladností spojenou se smrtelnou nebezpečností.

Celá výstava byla pandemonickým defilé sledu nejrůznějších patologických jevů přetavených v krásu. Páteřním pilířem Petrbockovy výtvarné dikce je symbolismus. Tam, kde Mallarmé používal pero a papír, Petrbock užívá štětce a plátna. Jeho obrazy tvoří plejádu alegorií a metonymií. Opakuje se na nich motiv probodnutí coby freudovsky parafrázujícího aktu pohlavní penetrace. Rovnoběžně umístěné fotky princezen zase evokují bolestné výjevy z útrpné Křížové cesty Ježíše Krista. Na obraze „Anna je Eva“ (sic) se nachází ekto plazmatická mlhovina preludu Adolfa Hitlera s monstrózním nadbytkem končetin, načež dochází k ambivalentnímu kontrastu groteskně černého humoru a bytostné nenávisti. Rovněž přítomný motiv české vlajky není oslavou ani kritikou češství, ale pouhý drzý ornament. Petrbock je enfant terrible a nevyočitatelný Joker karetní hry tuzemské výtvarné scény.

Autor domalovává stránky z módních časopisů ve stylu intelektuálního vandalismu. Travestuje krásu, kterou decimuje vulgárními retušemi, načež vzniká nový druh výjevů mimo uchopitelná měřítko konvenční estetiky. Mužům dokresluje vulvy a ženám penisy. Dochází k distorzi genderu a apoteóze abnormality. Rodí se nová bytost bájněho androgyna na rozhraní lidství (humanité) a božství (divinité) – viz série „Princezny ve Vogue“. Fluidnost sexuální sebeidentity upomíná na již zmíněnou estetiku Genesis P-Orridge. Sám Petrbock pracoval jistý čas jako prodavač v sexshopu, tudíž mu témata pohlavních excesů a akcentované erotiky nejsou cizí. Coby transmudaci lingamu vyobrazuje zeleninu falických tvarů, např. mrkev či pórek. Na první pohled se vše jeví být jen provokativní hrou, avšak mezi řádky ukryté poselství je ostře sarkastické a hluboce tragické. Výstižně ho shrnul J. H. Krchovský ve svých verších: „*Je šťasten ten, kdo v bludu žije / a nedozví se ani v stáří / že svět se točí kolem pyje / a místo slunce kunda září.*“

Petrbok potutelně provokuje a diverzantsky narušuje naše moralistní mantinely. Z ochlupení v podpaždí formuje nacistickou svastiku, portrétuje Usamu bin Ladina, vykresluje křečové žíly jako secesně zdobné tetování apod. V obraze „Princezna z Ruska“ je ukryta lidská lebka coby reminiscence na Holbeinovy „Vyslance“. Zároveň zde nalezneme korunovací jaderné pumy a na subtilním pozadí apokalyptický atomový hřib. Obraz „Pytlík a Péro“ zase blasfemicky parafrázuje kauzu Václava Klause s kradeným perem, kdy se na odcizené psací potřebě nachází nákres chemického vzorce adrenalinu. Výstava zahrnuje jakýsi oddělený dark room, kde jsem očekával šokující díla toho nejhrubšího zrna, leč k mému překvapení se jednalo o tvorbu velmi konzervativní. V architektuře výstavy se jedná o poněkud morbidní paradox, neboť ty nejperverznější obrazy se nachází mimo tento skrytý temný prostor.

Všudypřítomná vertikálita upomíná na El Greca a působí religiózně i goticky. Kostýmy z módních časopisů jsou pojímány jako mimikrická přetvářka těla, přičemž obnažená duše se zákeřně disociuje za oponou textilie. Na odvrácené straně jednoho sloupů se v skrytu nachází perzifláž Červené karkulky s křížáckým křížem na prsou. V kontrastu k ploché hrudi Nabokovy Lolity lze zpozorovat obnažený chlupatý klín a současně zahalený ne-obličej (Ungesicht) ukrytý v plynové masce. Byť se Petrбок k dekadenci otevřeně nehlásí, jeho dílo často splňuje definici dekadence dle Otto M. Urbana, zformulované u příležitosti výstavy „Decadence Now!“, tj. **Bolest, Sex, Pop, Šílenost a Smrt**. S dekadencí má společný i vyhraněný individualismus, adoraci umělosti a zavržení přirozenosti.

Théophile Gautier zastával názor, že vše utilitární je nízké, a pouze bezúčelné může být krásné. Ironický a cynický Petrбок na svých plátnech přetrhává okovy úslužnosti výtvarné mimetiky, a jeho dílo je karnevalem sociologického frenetismu. Neztvární ošklivost „per se“, nýbrž odvrácenou stranu krásy. Jeho tvorba labiluje na pomezí zlého snu a drogové halucinace. Freud definuje ženu jako determinovanou chybějícím penisem, pročez Petrбок dívkám penis ironicky domalovává coby záměr tento hypotetický „nedostatek“ odstranit. Při pohledu na barevný pierotský splín prezentovaných děl se mi v uších rozezná maďarská píseň sebevrahů: „*Gloomy is Sunday, / With shadows I spend it all / My heart and I / Have decided to end it all.*“ Nejedná se ani tak o ukončení vlastního života, jako o ukončení celého výtvarného světa. Markéta Garai ve svém článku v magazínu Artikl píše: „[...] náš svět je v prdeli, ale že to vlastně nevádí, protože už jsme se z toho stihli zbláznit, takže si tu apokalypsu uděláme hezkou.“

Petrбок pomocí nečekaných pojmových parafrází líčí baladický děj v kulisách erotického života a nevyhnutelné smrti. V jeho výjevech prosperuje šedá zóna podvědomého

a nevyřčeného. Stěžejním momentem je vyvrácení dichotomického rámce dobra a zla. Autorova díla jsou výkladní skříní bizáru, obrazem Posledního soudu, a zároveň dorianovským portrétem nás samých. Immanuel Kant ve své „Kritice čistého rozumu“ rozlišuje „transcendentální estetiku“ coby schopnost uvádět smyslová data do časových a prostorových souvislostí, a „transcendentální dialektiku“ sjednocující tyto poznatky do vyšších celků. Obrazy Petrbocka emanují z jakéhosi meziprostoru těchto dvou dimenzí. Nachází se na pomezí mezi prorockou vizí jasnovidného média v agonickém transu a zážitky člověka navracejícího se po úspěšné resuscitaci z prahu smrti.

Jako pianista využívá černé i bílé klávesy klavíru, aby zahrál dokonalou melodii, tak Petrbock ve svém díle využívá pozitivní i negativní atributy. Thanatos a Erós tančí na jeho plátnech svůj danse macabre, avšak jak pravil Friedrich Nietzsche: „*Ti, kteří tančí, se zdají býti šílení pro ty, kteří hudbu neslyší.*“

Jelínkova Pitevna

HRŮZA M. R. JAMESE

Michal Jelínek

1. Život

Montague Rhodes James se narodil 1. srpna 1862 v hrabství Kent. V září 1918 přijal místo ředitele školy v Etonu (kde studoval) a zde pak také působil až do své smrti. Stal se jedním z nejdéle sloužících ředitelů Etonu v novodobé historii. Když James úřadoval jako ředitel, studoval na Etonu také Eric Arthur Blaire (známý pod pseudonymem George Orwell), kde jej francouzštinu učil Adlous Huxley.

Zájem o nadpřirozeno se u Jamese projevoval již v raném věku. Když bylo Jamesovi šestnáct let, začal bavit své spolužáky strašidelnými příběhy. Beletrii se James rozhodl pořádně věnovat až po třicítce, kdy dostal nápad sepisovat své „starožitné příběhy s duchy“. Dostal nápad, že by tyto příběhy mohl předčítat jakožto příspěvek k Vánocům svým přátelům a členům cambridgeského *Chit Chat* klubu.

První dvě povídky přečetl na pravidelné schůzce 28. října 1893. Posluchačstvo ho následně prosilo, aby své čtení zopakoval každý rok, ideálně o Štědrém večeru. A tak se i stalo. James pokračoval ve vánočním předčítáním po mnoho let. Jeden z účastníků vzpomíná: „*Monty se vynořil ze své ložnice s rukopisy v ruce, sfoukl všechny svíčky, až na jedinou, a u té se posadil a dal se do předčítání.*“

James žil po celý život jako starý mládenec a věnoval se akademické činnosti. Zemřel 12. června 1936.

2. Knihy

Přátelé na Jamese po léta naléhali, aby své strašidelné příběhy vydal v knižní podobě. Jamesovi se nechtělo, ale nakonec uvolil, aby jeho povídky vyšly ve čtyřech svazcích:

- *Strašidelné příběhy sběratele starožitností* (1904)
- *Další strašidelné příběhy sběratele starožitností* (1911)
- *Hubený duch a jiní* (1925)
- *Výstraha zvědavcům a další strašidelné povídky* (1925)

M. R. James je zároveň autorem vysoce ceněné knihy vědeckých prací *Kam a kudy putovaly rukopisy* (1919) či *Apokalypsa v umění* (1931). Také zastával místo ředitele

Fitzwilliamova muzea v Cambridgi a zasloužil se o získání mnoha významných rukopisů a uměleckých děl, včetně několika pozoruhodných portrétů od Tiziana.

Při studiu starých textů v Britském muzeu James rovněž objevil a zaznamenal různé lidové historky o strašidlech. A ty také nakonec vydal v původním latinském znění pod názvem *Dvanáct středověkých strašidelných povídek*.

Dále je autorem esejí a statí, jež se vždy nějakým způsobem dotýkají tématu hrůzy:

- *Strašidelné povídky* (1880)
- *Příběhy, které jsem se pokoušel sepsat* (1929)
- *Pár poznámek o strašidelných povídkách* (1929)
- *Pozor, duchové! Zacházejte s nimi opatrně* (1931)

Strašidelné povídky Jamese se vydávají dodnes a mnohé z nich se dočkaly televizních, filmových a rozhlasových adaptací.

3. Ilustrace

Strašidelné příběhy sběratele starožitností doprovázely čtyři působivé ilustrace autorova blízkého přítele, Jamese McBrydea. Vydání knihy se nedařilo. Stihl vytvořit pouhé čtyři kresby a následně po rutinní operaci slepého střeva zemřel. Nakladatel navrhl, že by mohl ilustrace dokončit jiný výtvarník. To James jednoznačně odmítl a nechal tak ostatní povídky bez ilustrací. K uctění památky vyšla ještě téhož roku díky Jamesovi kniha *Lov na trolla* (James McBryde).

Dalšími ilustrátory díla M. R. Jamese jsou Gilbert James, Clive Upton, Paul Lowe a Ernest Wallcousins.

V našem kraji ilustroval souborné vydání strašidelných povídek Jakub Janovský, který byl zastoupen na společných výstavách *Sen ve snu: Edgar Allan Poe a umění v českých zemích* a také *Samota uprostřed davu: Charles Baudelaire a české umění*.

4. M. R. James u nás

První povídka *Výstraha zvědavcům* vyšla v roce 1989 v antologii *Půlnoční povídky*. V roce 1992 bylo publikováno osm povídek ve sborníku *Oči plné děsu*, spolu s povídkami Ambrose Bierce. Následoval výbor čtrnácti povídek nesoucí název *Výstraha zvědavcům*, vydaný v roce 1997. V roce 2013 vyšel první svazek sebraných spisů pojmenovaný *Příběhy sběratele starožitností*. Druhý svazek *Výstraha zvědavcům* následně spatřil světlo světa v roce 2014. Několik Jamesových próz bylo dále publikováno v různých

antologiích. Z nich uvedme např. povídky *Z dějin jedné katedrály*, *Sténající studna*, *Příběh ze školy*, *Potměšilost neživých věcí*, *Pokoj číslo 13*, *Kvílející duch*, *Jasan* a *Hrabě Magnus*. Soubor *Strašidelných povídek* se vydává dodnes a mnohé z nich se dočkaly televizních, filmových a rozhlasových adaptací.

5. M. R. James versus H. P. Lovecraft

Ve stati *Nadpřirozená hrůza v literatuře* od H. P. Lovecrafta můžeme číst slova plná obdivu: „*Dr. James přes všechnu lehkost líčení vyvolává děs a obludné vize v nejotřesnějších formách*“. James reagoval zcela opačně.

Když obdržel výtisk amatérského časopisu, v němž se Lovecraftova stať objevila, prohlásil, že jej pocta z pera amerického autora oddechové literatury nijak neoslovila. „*Na téměř čtyřiceti stránkách o dvou sloupcích je otištěn výklad o nadpřirozené hrůze v literatuře od jistého H. P. Lovecrafta, jehož styl je nejvyšší urážkou psaní. Slovo ,kosmický!‘ užívá snad čtyřicetkrát,*“ jak psal James v jednom z dopisů.

6. Hrůza v díle M. R. Jamese

„*Tvrdím, že hrůza je nutná, a spolu s ní také zlovolnost, ale stejně tak nezbytná je však i jistá umírněnost.*“

„*Při sprádání strašidelné povídky jsou pro mě nejhodnotnější dva prvky: atmosféra a působivě vystupňované napětí.*“

– M. R. James

Jak již bylo řečeno, chválil ho H. P. Lovecraft i C. A. Smith: „*Osazenstvo Jamesova pandemonia není zdaleka jednotvárné: najdeme tu satyra přebývajícího v hrobce katedrály, vyřezávaného netvora v podobě kočky, který obživne, jakmile se ho dotkne ruka vraha, plesnivinou zapáchající pytlovitý předmět ukrytý v temné studni, který se znenadání ovine hledače pokladu kolem krku, postavu v plášti a kápi s chapadly místo rukou, stvoření, která vypadají jako psi, a nejsou to psi, pilatku lidských rozměrů, na niž narazíte v temném pokoji plném hemžícího se hmyzu, a dokonce i cosi chabého a vetchého, zcela nehmotného, co si své tělo vytváří ze zmuchlaných lůžkovin.*“

Stejně tak je důležitá i forma Jamesových duchů. Mnoho z nich spatříme jen koutkem oka, kde jde o onu skrytou hrůzu, která nás nejvíce děsí. Významným prvkem v jeho díle je i zvukomalebnost jeho přízraků. A je to jako s pitvou – člověk si ji zkrátka potřebuje vyzkoušet, aby pochopil, oč v díle M. R. Jamese jde.

Zmarozpěvy

ORFEUS

James Cole

Zpívám ptákům a zpívám kurvám
Zpívám mrzákům, když slunce chcípá
Můj patron je Apollón, Múza je v tom
Ve střevech noci se lesknu jako chrom

Zpívám bláznům a toulavejm psům
Já nehledám dům, svět je můj trůn
Zpívám milencům, když unikaj' tmou
Zpívám ohni, ohni kráčeť se mnou!
Zpívám do očí do kterých lidi lžou
Zpívám, abych smyl krev ze svých rukou
Zpívám, abych moh' v noci usnout
Zpívám, protože se tě nemůžu dotknout!

Zpívám bohům a zpívám duchům
Zpívám půllitrům a dobytejm dnům
Zpívám zmrďům, lezu jim do snů
Zpívám ranám, do kterejch sypou sůl

Nesmíš se ohlídnout

Uvidíš jenom stín

Zmizí navždy pryč

A ty dál musíš jít

Musíš se ohlídnout

A to moc dobře víš

Je ti to souzený

Jinak neumíš žít

Zpívám, protože každej den chcípám

Zpívám, protože se rád svlíkám

Zpívám nejlíp, když smrt líbám

Zpívám, protože lásku vzývám

Zpívám podsvětí, zpívám horám

Zpívám – okna otevřený dokořán

Zpívám – pod širým nebem mám svůj chrám

Rozhovor

VYSLÝCHANÁ: TEA (sochařka, básnířka a psychopatická obluda)
REDAKTOR: Korona (zanedbané polomrtvé morče trpící dnou)

☞ DOBRÝ DEN, TEO! JELIKOŽ SE JEŠTĚ TAK DOBŘE NEZNÁME, ZAČNEME ZLEHYNKA. SE KTERÝM ZVÍŘETEM SE TI LÍBIL SEXUÁLNÍ STYK NEJVÍC?

Vzhledem ke smradu, množství ochlupení a chabé inteligenci je možné všechny muže považovat za zvířata, ne? Takže tak!

☞ UŽ JSME MĚLI V REDAKCI MNOHÉ ÚCHYLY PRZNÍCI PRASATA I OVCE, ALE SOULOŽ S ČLOVĚKEM JE ZATÍM TO NEJODPORNĚJŠÍ, CO TADY BYLO! KDYŽ JSME U TĚ KRÁSY, TAKY ZÁVIDÍŠ BULIMIKŮM JEJICH ŠTÍHLOU POSTAVU?

Rozhodně! Sama tuto metodu hubnutí velice obdivuji a její efekt je nepopíratelný!

☞ AHA, TAK PROTO PO CELOU DOBU NAŠEHO INTERVIEW URPUTNĚ ZVRACÍŠ. JAKÝ ŽÁNŘ PORNOFILMŮ SI NEJČASTĚJI POUŠTÍŠ?

Ten naživo!

☞ ŽE TOČÍŠ HARDCORE NĚMECKÉ PORNŮ, VŠICHNI VÍME, ALE ČTENÁŘI BY SE RÁDI DOZVĚĎELI TAKÉ NĚCO NOVÉHO. MYSLÍŠ, ŽE SE DÁ SAMOSTŘÍL POUŽÍT I JAKO SEXUÁLNÍ POMŮCKA?

Určitě, ale musela bych být ta, kdo střílí.

☞ VIDÍM, ŽE MÁŠ RÁDA BRUTÁLNÍ SADISMUS, OSTATNĚ JAKO KAŽDÉ ROZTOMILÉ DĚVČE. UŽÍVÁŠ SI VÍCE TÝRÁNÍ ZVÍŘAT, NEBO TÝRÁNÍ DĚTÍ?

No, mám oboje, takže to asi mluví za vše! Proč se omezovat výběrem, že...

☞ SKVĚLÝ MULTITASKING! TAKŽE SOUHLASÍŠ, ŽE AMPUTACE PENISU JE TA NEJLEPŠÍ ANTIKONCEPCE?

Rozhodně! Dost často toto řešení navrhuji, ale nesetkává se s pochopením. Nechápu, proč ne...

☞ SPOLEHLIVĚJŠÍ BY BYLA AMPUTACE HLAVY, ALE TA SE NAROZDÍL OD PENISU PAK NEDÁ PO ODŘÍZNUTÍ TAK DOBŘE UVAŘIT A SNÍST. A NYNÍ PŘIJDE ZÁKEŘNĚ PERVERZNÍ OTÁZKA! BEZ KTERÉ POHÁDKY NA DOBROU NOC JSI NEMOHLA V DĚTSTVÍ USNOUT?!

Každý večer jsem tajně sledovala „Peříčko“, bez toho spánek nepřicházel v úvahu! Tak dopadnou děti, kterým nikdo nečte pohádky na dobrou noc...

[Redaktorské morče si po této podvratné reklamě na pořady TV Nova šlo pus-
tit „Srbský film“ a u toho umřelo.]

Breklama

NÁKUPNÍ AKCE!

ZVÝHODNĚNÁ SLEVA STYLOVÉHO TALÍŘE Z DÍLNY DANTE DANIELA HARTLA VYROBENÉHO Z KVALITNÍHO PORCELÁNU O PRŮMĚRU 25 CM, KTERÝ POTĚŠÍ CELOU RODINU. VŠEM Z NĚJ BUDE V POROVNÁNÍ S BĚŽNÝM NÁDOBÍM MNOHEM VÍCE CHUTNAT, A ZEJMÉNA DĚTI SI HO VÁŽNĚ ZAMILUJÍ! VHODNÝ PRO STUDENOU I TEPLOU KUCHYNI.

→ CENA POUHÝCH 66,6 € ←

Objednávejte na naší pobočce *Psychiatrická nemocnice Bohnice, Ústavní 91, PSC 181 00 Praha 8*, tel.: 284 016 111, e-mail: podatelna@bohnice.cz.

Pozn.: Cena neobsahuje poštovné, balné ani samotný výrobek.

HOMO EX MACHINA

Kamil Princ

Svět se dělí na tři skupiny pomatenců. Jedni se sveřepě domnívají, že věda to nejdůležitější už dávno objevila, a v mantinelech primitivní newtonovské fyziky chápou svět jako mechanicky fungující soukolí a člověka jako „stroj“ sestrojený z biomateriálu. Hmotu si imaginují coby pevnou látku a atomy jako barevné kuličky z prehistorických učebnic fyziky pro základní školy. Vědomí podle nich tvoří elektrické impulzy v mozku a otázku, jak tato uhlíko-bílkovinová masa může díky pár milivoltům vnímat, cítit a myslet, dále neřeší. Žijí v přesvědčení, že svět funguje podle jasně daných fyzikálních zákonů, aniž by se je snažili sami poznat a pochopit.

Druhou sortu tvoří lidé, kteří si uvědomují, že vlastně skoro nic nevíme, neboť se na subatomární úrovni dějí bizarní šílenosti odporující zdravému rozumu (tunelový jev, kvantové provázání, kvantová superpozice stavů apod.). Vesmír tvoří z 96 % temná energie a temná hmota, o nichž nemáme sebemenší ponětí, co to vlastně je. Se slepou důvěřivostí ve vyšší vědecké autority přijali teorii takzvaného „Standardního modelu“ částicové fyziky pojednávající o hmotě jako o obrovské prázdnotě prostoupené záhadnými fyzikálními silami a pitoreskními částicemi, byť si z toho lidská mysl nedokáže nic imaginovat, natož tomu logicky porozumět. Existenci duše buď odmítají, nebi ji agnosticky považují za nedokazatelnou, případně ji připouští ve formě některé z fantasmagorických teorií typu kvantových vlastností mikrotubulů uvnitř našeho mozku.

Do třetí (nejvíce groteskní) kategorie patří lidé religiózní, kteří odmítají veškeré lidské poznání a technologický pokrok, modlíce se k neviditelnému „Stvořiteli“ sídlícímu mimo viditelný a hmatatelný svět (tedy Bohu), jenž do lidského těla jakousi kouzelnou silou vštípil vlastnoručně uhnětenou dušičku, kterou po smrti buď sladce odmění, nebo častěji sadisticky ztrestá. Tento neustále nás stalkující „Velký bratr“ nás prý bezmezně miluje, což to mu nebránilo stvořit smrtící pandemie, ničivé přírodní pohromy nebo chemické složky umožňující výrobu atomové bomby. Hmotu pojmají jako jakýsi nadpřirozený zázrak, který existuje, protože to tak Hospodin zkrátka chce. Sem řadím i různé esoteriky a bludaře typu New Age, kteří věří v nadpřirozené bytosti a metafyzické světy, které nejen že nelze nijak vědecky dokázat, ale jejich hypotetická existence je v přímém rozporu se vším, co o našem světě prozatím víme.

První skupina („archo-materialisté“) o povaze světa nic neví, byť si myslí, že ví. Druhá skupina (nazvěme je třeba „marketéři vědy“) o povaze světa vědět chce, ale kvůli současným hranicím poznání nemůže. A třetí skupina („věřící“) za podstatu světa po-

kládá iracionální mýty a groteskní pohádky, kterým bez důkazu religiózně věří. Jaký mají tyto světonázory pohled na člověka? Zpátečníčtí „archeomaterialisté“ považují člověka za biomechanický aparát. Pokročilejší zastánci současné vědy také chápou člověka jako stroj, byť mnoha jeho mechanismům není možno na subatomární úrovni porozumět. Ezoterici a mystici považují člověka za dílo Pánaboha, tj. něco, co bylo naprojektováno a podle božích inženýrských plánů následně vyprodukováno. I zde lidstvo spadá do kategorie výrobku a produktu. Na každý pád je člověk uměle vytvořený stroj, ať už vytvořený evolucí přírody, nebo neviditelnou Boží rukou. Homo machina est!

A jak je to pak s lidskou *duší*? „Archeomaterialisté“ nevěří, že člověk nějakou duší má, neboť se podle nich jedná jen o vedlejší efekt elektrických výbojů v mozku. Někteří vědečtí hledači připouští, že člověk by něco jako duši mít teoreticky mohl, ale buď vůbec netuší, co to ona „psýché“ ve skutečnosti je, nebo si o ní vytváří bizarní pseudovědecké teorie, které nelze nijak ověřit. A ovečky z řad věřících pak duši pojímají jako prefabrikovanou stvořenou Hospodinem. Opět je zde rovnice „Duše = produkt x “, přičemž za „ x “ si můžeme dosadit „neurobiologii“, „neznámé kvantové procesy“ či „Pánaboha“.

Co to vše tedy znamená? Je nutné zahrnout romantickou představu, že člověk je v rámci světa něco zvláštního a výjimečného. Ano, naše rasa se vymyká tím, že dokázala způsobit více devastace, bolesti a zla než jakýkoliv jiný živý druh, ale to je asi tak všechno. Není žádný důvod se domnívat, že by byl lidský rod něčím víc než zdegenerovaným zvířetem. I z náboženského úhlu pohledu Bůh stvořil lidi stejným způsobem jako zvířata a rostliny, s nimiž sdílíme jeden a tentýž svět, tudíž zde neexistuje argument, proč by „homo sapiens“ měl mít z hlediska božího díla jakkoliv vyšší hodnotu než kámen nebo housenka. Lidskou duši nelze pokládat za nic jiného než za výslednici materiálních jevů. Žádná „božská jiskra“ v nás není, protože i kdyby Bůh existoval (což je eufemisticky řečeno nepravděpodobné), ve své dokonalosti a jedinečnosti by musel být nedělitelný. Člověk je vždy věc. Myslí, vnímající, ale ve svém jádru mechanická.

Summa summarum, člověk není výsostným cílem evoluce ani speciální kapitolou v „Knize stvoření“. Jen těžko lze vyvrátit fakt, že jsme pouhým mezičlánkem a dočasnou zastávkou na dlouhé (a možná nekonečné) cestě za dokonalostí, jejíž cílové rovinky nemůžeme nikdy dosáhnout, stejně jako se osy hyperboly nikdy neprotnou se svými asymptotami. Jsme jen bezvýznamným milníkem a trapným omylem, který snad moudrá příroda nakonec napraví příchodem nějakého jiného, méně komického a žalostného druhu. Nezbyvá než věřit v její posvátný koloběh, jenž má moc se tohoto našeho politováníhodného pokolení nějakou globální katastrofou jednou provždy zbavit.

Zlosobnosti

JMÉNO:	ALBERT FISH
POPIS:	Sériový vrah, pedofil, kanibal
NAROZEN	19. května 1870, Washington, D.C., USA
ZEMŘEL:	16. ledna 1936, věznice Sing Sing, Ossining, USA
ZLOČINY:	Zavraždil stovky dětí, a byl hrdý na to, že měl alespoň jednu oběť v každém státě USA. Děti sexuálně zneužíval, brutálně mučil (bičoval, kastroval atd.) a pak je uvařené na různé způsoby jedl.
ZVLÁŠTNOSTI:	V jeho rodině bylo mnoho duševně nemocných. Vlastní matka ho umístila do sirotčince. Spadl ze stromu, což na něm zanechalo trvalé následky – od té doby se pomočoval, měl závratě, bolesti hlavy a koktal. Ve dvanácti letech se seznámil s mladým mužem, se kterým udržoval homosexuální sadomasochistický vztah. Milenec ho nutil pít moč a jíst exkrementy. Ve svých dvaceti letech se z něj stal mužský prostitut a v té době znásilnil první oběť. Rád se sebepoškozoval – bodal si trny růží do penisu a do pánevního dna si zapichoval jehly a háčky. Z obětí zaživa odřezával kusy masa a pil jejich krev. Fishův právník obdržel několik hodin před popravou jeho poznámky, o nichž prohlásil, že to byla ta nejnechutnější věc, jakou kdy četl. Byl odsouzen k trestu smrti a popraven na elektrickém křesle.
HODNOCENÍ REDAKCE:	93 %

Ilustrace: Martin Mulač

Zbraně hromadného nietzschení

Každé utrpení je dobré, každé utrpení je užitečné, každé utrpení nese ovoce, každé utrpení je světem.

Jít až na dno propasti, kde chybí láska. Pěstovat k sobě nenávisť. Nenávisť k ostatním, pohrdání sebou. Vše smíchat. Provést syntézu. Ve víru života být vždy poraženým. Vesmír brát jako diskotéku. Vršit frustrace ve velkém. Naučit se, jak se stát básníkem, znamená odnaučit se žít. [...] Básník je posvátný parazit. [...] Tím se báseň přibližuje nejprimitivnějším projevům, jako jsou nářek nebo řev. Rejstřík je sice značně široký, ale slova jsou vlastně stejné povahy jako křik.

Setkání těchto dvou bytostí, pedofila a dítěte (jednoho nejšťastnějšího na světě, neboť ještě nezná touhu, druhého nejnešťastnějšího na světě, neboť zná touhu, ale nezná její nasycení), nastolí podmínky dokonalého melodramatu. Ze vzájemné konfrontace dítě vyjde definitivně pošpiněno. Ukradnou mu několik let nevinnosti světa, světa před sexem. Pedofil se zase ponoří ještě hlouběji do spirály znechucení sebou samým. Svě uvěznění přivítá s radostí, neboť potvrzuje, co tušil: není zruďnějšího a trapnějšího člověka než jeho.

Souhrnem řečeno, obrovské domestikační úsilí, jež ženy v předchozích tisíciletích vynaložily, aby potlačily primitivní sklony mužů (násilí, souložení, opilství, hráčství) a udělaly z nich stvoření aspoň trochu schopné společenského života, během jediné generace zmizelo v prachu. [...] Muž, biologická nehoda, nepovedená žena, je citový mrzák, neschopný zájmu o druhé, soucitu nebo lásky. Jak hluboce egocentrický a nezvratně uvězněný sám v sobě se nachází v „oné soumravné zóně, táhnoucí se od opice k člověku“. Coby opice nešťastná, vědomá si své nemilosti, nemá v životě jiných zájmů než freneticky vystavovat svůj pohlavní úd (a přitom osouložit co nejvíce ženských); sterilně a neblaze soutěžit s jinými samci, společníky v neštěstí. Zkrátka muž je opice vyzbrojená samopalem.

(Ukradeno z „HOUELLEBECQ, Michel a Alan BEGUVIN. Eseje. V Praze: Vyšehrad, 2020. ISBN 978-80-7601-345-2.“)

ZA HEZKÉHO POČASÍ
BYLO NAD HORSKÝM
KREMATORIEM MOŽNÉ
VIDĚT MRAKY LIDÍ.

terapie masem

Albrecht Smuten

ČÍSLO: 666

ROČNÍK: Nenáviděný

VYDÁVÁ: Spolek přátel schvalování terorismu

SPONZORUJE: Hřbitovy a pohřební služby hl. m. Prahy

FONTY: František Štorm (www.stormtype.com, <https://cs.wikipedia.org/wiki/Bochnatka>)

BÁSNICKÉ PŘEKLADY: Kamil Princ & TEA (<https://tea-art.eu>)

KOMIKS: Albrecht Smuten ([instagram.com/terapie_masem](https://www.instagram.com/terapie_masem), www.facebook.com/terapiemasem)

VÝKŘIKY SMĚŘUJTE NA: Smrtisyn@post.cz